

भगवान शिक्षण प्रसारक मंडळ, गेवराई संचलित

राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय

जालना ता.जि.जालना

# मंथन

वार्षिक अंक-२०१८-२०२९



काय करु आता । धरुनिया भीड ॥

निशंक हे । तोड वाजविले ॥

नव्हे जगी कोणी । मुकीयांचा गाण ॥

सार्थक लाजुनी । नव्हे हित ॥

-तुकाराम



ह. ब. प. संत भगवान बाबा

# भगवान शिक्षण प्रसारक मंडळ, गेवराई



## कार्यकारणी मंडळ

१.	मा.आ.डॉ.श्री नारायणराव श्रीमंतराव मुंडे	अध्यक्ष
२.	प्रा. सत्संग नारायणराव मुंडे	उपाध्यक्ष
३.	सुधोष नारायणराव मुंडे	सचिव
४.	अरविंद श्रीमंतराव मुंडे	सहसचिव
५.	श्री अब्दुल कुद्रुस काझी	कोषाध्यक्ष
६.	सौ. अनुराधा अरविंद मुंडे	संचालक
७.	सौ. माधवी विजय राख	संचालक
८.	सौ. शितल महेश ढाकणे	संचालक
९.	श्री छबु नामदेव नवगिरे	संचालक
१०.	श्री श्रीमंत कडुजी तेरे	संचालक

या अंकातील लेखनात व्यक्त झालेली मते, ही मते त्या लेखकांची असून त्याच्याशी संपादक मंडळ अथवा संस्था सहमत असेलच असे नाही.

# आगमचे प्रेरणादृष्ट्यान



**मा.आ.डॉ.नारायणराव मुंदे**

(मंडळ स्तंभाचे जनक)

संस्थापक अध्यक्ष

भगवान शिक्षण प्रसारक मंडळ, गोवराई, जि.बीड

वार्षिक अंक शै.व २०१९-२०२०, २०२०-२०२१



संपुर्ण जग हे सन २०१९-२० व २०२०-२०२१ या काळात कोविड -१९ सारख्या रोगाच्या तडाख्यात सापडले आहे त्यामुळे संपुर्ण जनता भयभीत झालेली असतांना एखादी शैक्षणिक संस्था चालवणे हे एक जिकीरीचे काम होते.

भगवान शिक्षण प्रसारक मंडळ गेवराई संचलित राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी कला वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय ची स्थापना सन १९९१-९२ साली झाली आज ३० व्या वर्षात महाविद्यालय पदार्पण करित आहे, शिक्षणाने सामाजिक न्याय मिळेल, हे उदाज्ज्ञ ध्येय उराशी बाळगुन गोरगरीबांच्या मुलांना शिक्षण मिळावे यासाठी शिक्षणाच्या सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आल्या महाविद्यालयात येणारा विद्यार्थी हा ७०% ग्रामीण भागातील आहे म्हणून आर्थिक दृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी स्कॉलरशीप देण्यात येते.

देशात स्त्रीयांचे शिक्षणाचे प्रमाण वाढले पाहिजे म्हणून मुलींना विद्यार्थींना मोफत शिक्षण देण्यात येते सुरक्षिततेसाठी विशाखा सारखी कमीटी राबविल्या जाते विद्यार्थी तात्काळ मदत केंद्र देखिल महाविद्यालयात आहे.

कोरोना चा प्रादूर्भाव झाल्यामुळे विद्यार्थी व पालक यांना फोन करून दिलासा देण्यात आला. सुखदुःखाची चौकशी करून मदत करण्यात आली भावनिक आधार देण्यात आला.

विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान होऊ नये म्हणून ऑनलाईन क्लासेस कॉन्फरन्स व वर्कशॉप घेण्यात आले.

विद्यार्थ्यांची सर्वांगिन प्रगती व्यावी, व्यक्तीमत्व विकास व्हावा व या देशाचा सुजाण नागरीक तयार व्हावा या साठी संस्था नेहमी कार्यरत असते भविष्यात महाविद्यालयाचा उत्कर्ष व्हावा ही सदिच्छा व्यक्त करून दोन शब्द संपवितो.

डॉ. नारायणराव मुंदे

संस्थापक अध्यक्ष

भगवान शिक्षण प्रसारक मंडळ, गेवराई



प्राचार्या डॉ. सुनंदा तिवारी



# वार्षिक अंक मंथन

मनोगत

२०१९-२०२१

विद्यार्थी मित्रांनो,

शै.वर्ष २०१९-२० व २०२०-२१ या काळात विश्वभरात महामारी कोविड -१९ चा प्रादुर्भाव झाल्यामुळे मोठे संकट ओढावले होते जगभरातील लोकांवर कोरोनाकाळात मृत्युचे सावट होते अशा या बिकट परिस्थितीत महाविद्यालय व्यवस्थित पद्धतीने सांभाळणे हे एक आव्हानात्मक कार्य होते या काळात सर्व विद्यार्थीपालक, प्राध्यापक व सर्व कर्मचाऱ्यांना दिलासा देणे व त्यांच्या व त्यांच्या कडून कामकाज करून घेणे या साठी मी शक्य होईल तेवढे प्रयत्न केले.

शैक्षणिक वर्ष २०१९-२०२० व २०२०-२०२१ या काळात शैक्षणिक कार्य सुरुच होते विद्यार्थ्यांना ऑनलाईन विद्यादानाचे कार्य तसेच प्राध्यापकांच्या ऑनलाईन कॉन्फरन्स सुरु होत्या ह्यात कालखंडात शैक्षणिक वर्षात बद्दल झाल्यामुळे महाविद्यालयाच्या नियोजनाची तयारी करावी लागली मुलांना शिक्षणाच्या विविध सेवा पुरविण्यात आल्या उदा.नोट्स, पुस्तके, फोन संवाद इत्यादी

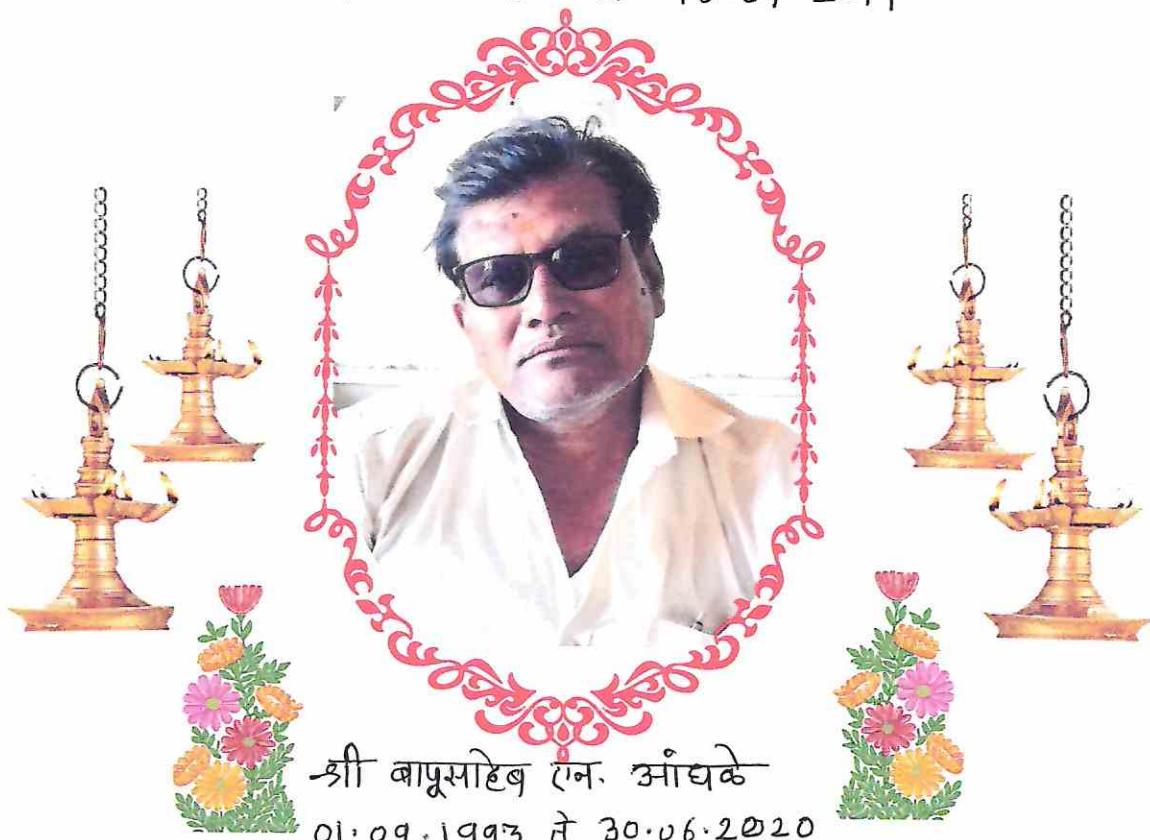
मानवी जिवनात उच्च शिक्षणाचे महत्व ओळखून विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक, सामाजिक प्रश्नांची जाणीव एकात्मतेची भावना महाविद्यालयातून निर्माण व्हावी यासाठी सांस्कृतीक कार्यक्रम एन.एस.एस., क्रीडा स्पर्धा विवेक वाहिनी, कमवा व शिका योजना, प्रौढ पिरंतर शिक्षण योजना, युवा स्वास्थ शिबीर, लसीकरण शिबीर, रक्तदान शिबीर इ.-उपक्रम महाविद्यालयात राबविले जातात वेळोवेळी विशेष वक्ते यांना बोलावून विद्यार्थ्यांच्या ज्ञानात भर टाकली जाते.

एकूण कार्य पहाता महाविद्यालयातून एक चांगला माणूस एक सुजाण नागरीक तयार व्हावा यासाठी महाविद्यालयातील प्रत्येक जन क्रियाशिल आहे. या कामी संस्थापक अध्यक्ष हॉ. नारायणराव मुंडे यांचे मार्गदर्शन व ओ.एस.कार्यालयीन अधिक्षक श्री अर्जुन भाबड यांची मदत होत असते त्यामुळे अडचणीवर मात करून आम्ही महाविद्यालयाचे विकासात्मकटृष्ट्या जालना शहरात मानाचे स्थान प्राप्त केले आहे.

डॉ. सुनंदा तिडके  
प्राचार्य  
राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी महाविद्यालय, जालना.

# भावपूर्ण आदरांजली

डॉ. प्रशांत पी. बंगोळे



## हार्दिक अभिनंदन



प्रा.सत्संग मुंडे

यांची महाराष्ट्र प्रदेश कॉग्रेस कमेटी सरचिटणीस म्हणून निवड झाल्याबद्दल  
प्राचार्य डॉ. सुनंद तिडके व इतर



प्रा.डॉ. सोमिनाथ खाडे

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठा अंतर्गत राष्ट्रीय सेवा योजना जालना  
जिल्हा समन्वयक निवड झाल्या बद्दल अभिनंदन...!  
प्राचार्य डॉ. सुनंद तिडके व इतर



प्रा.डॉ. शोभा यशवंते

उत्कृष्ट हिंदी साहित्य अध्ययन सेवा  
गौरव पुरस्कार

- \* कै.हरणाबाई जाधव राज्य साहित्य पुरस्कार  
२०१८-१९
- \* भानू कवी उत्कृष्ट साहित्य पुरस्कार २०१८-१९
- \* महाराष्ट्र राज्य शासन ललित लेखन संग्रह  
पुरस्कार अनुदान प्रकाशन २०१७-१८



डॉ. ज्योती धर्माधिकारी

## डॉ.सर्वपल्ली राधाकृष्णन् उत्कृष्ट शिक्षक पुरस्कार

सन २०२०

ठार्डि  
क  
अभिनवन



प्रा.डॉ.गौतम वाकळे



## अशी पाखरे येती आणिक स्मृती ठेवून जाती



श्री उद्दव केकाण(माजी लिपीक)  
१५/०६/१९९६ ते २९/०५/२०१६



श्री शिंदे बी.के.(माजी अधिकारी)  
०९/०९/१९९९ ते ३०/०४/२०२९

**डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद  
विविध अभ्यास मंडळ नियुक्ति**

<b>१) प्रा.डॉ.प्रभोद कृ.ढोकणे</b>		<b>सदस्य, भूगोल अभ्यास मंडळ, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ औरंगाबाद</b>
<b>२) प्रा.डॉ.विक्रम दहिफले</b>		<b>सदस्य, पद्म्युत्र ग्रंथालय अभ्यास मंडळ, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ औरंगाबाद</b>
<b>३) प्रा.डॉ.सोपान चव्हाण</b>		<b>सदस्य ,वनस्पतीशास्त्र अभ्यास मंडळ, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ औरंगाबाद</b>
<b>४) प्रा.डॉ.गोवर्धन खेडकर</b>		<b>सदस्य,अर्थशास्त्र अभ्यास मंडळ, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ औरंगाबाद</b>
<b>५) प्रा.डॉ.नवनाथ शिंदे</b>		<b>सदस्य,समाजशास्त्र अभ्यास मंडळ, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ औरंगाबाद</b>
<b>६) प्रा.डॉ.उमेश मुंढे</b>		<b>सदस्य,मराठी अभ्यास मंडळ, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ औरंगाबाद</b>
<b>७) प्रा.डॉ.सोमिनाथ खाडे</b>		<b>सदस्य,जिल्हा समन्वयक राष्ट्रीय सेवा योजना डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ औरंगाबाद</b>

## **राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी महाविद्यालय, जालना संपादकीय**

साहित्य मानव संबंधो को दृढ़ बनाता है। साहित्य का सर्जन जनजीवन के धरातल पर होता है। मानवीय मूल्यों को संजोएँ रखने का कार्य साहित्य करता है। नैतिक मूल्यों की वृद्धी छात्रों में हो, उनके प्रतीभा को पनपने का मौका मिले, व्यक्त होने का अवसर मिले इसी उदार हेतु से वार्षिक अंक मंथन का संपादन प्रतिवर्ष महाविद्यालय के विकास कार्यालय के छात्रोंके सन्मान रखने के लिये किया जाता है।

शै. व २०१९-२०२० तथा २०२०-२०२१ का यह दौर कोरोना महामारी का रहा। कोरोना कोविड-१९ चपेट में न केवल भारतवर्ष बल्कि न समस्त विश्व आ गया। एक भी क्षेत्र अछुता नहीं रहा सामाजिक, आर्थिक, राजनितीक, सांस्कृतीक, शैक्षीक क्षेत्र प्रभावित हुए। महाविद्यालय, विश्वविद्यालय तथा पाठशालाएँ बंद रखनी पड़ी आभासी जाल द्वारा संगोष्ठीयों तथा अध्ययन अध्यापन का कार्य चलता रहा। यही कारण है की वार्षिक अंक मंथन को छपवाने में कुछ कठीनाईयों का सामना करना पड़ा।

महाविद्यालय से संबंधित गतिविधियों की जानकारी एक ही स्थान पर उपलब्ध हो सके, छात्रों की प्रतीभा को एक अवसर मिले इस दृष्टिसे यह दस्तावेज आप के सन्मुख रखने का विनित प्रयास किया है।

इस कार्य में महाविद्यालय के संस्थापक अध्यक्ष मा आ. नारायणराव मुंडे साहब तथा महाविद्यालय की प्राचार्या डॉ. सुनंदा तिडके एवं सभी अध्यापक गण और शिक्षकेतर कर्मचारीयोंने तहेदिलसे सहकार्य किया।

छात्रों का भी विशेष सहकार्य रहा।

**धन्यवाद !**



**प्रा. डॉ. शोभा जगन्नाथ यशवंते  
हिंदी विभाग,  
राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी महाविद्यालय,  
जालना.**

**उत्कृष्ट विद्यार्थी/विद्यार्थीनी  
गजबलभाणी पुरस्कार 2017 ते 2029**



**गणेश गंगाधर वरपे**  
B.Sc.3<sup>rd</sup> year 2019-2020



**कृ.अक्षता शिवशंकर चोंडे**  
B.A.3<sup>rd</sup> year 2019-2020



**मयुर गोरखनाथ गोगडे**  
B.A.3<sup>rd</sup> year 2018-2019



**कृ.मनिषा अशोक पवार**  
B.A.1<sup>st</sup> year 2018-2019



**सुरज संजय शाळवे**  
B.A.3<sup>rd</sup> year 2017-2018



**कृ.सना बेगम शेरख खलील अहेमद**  
B.A.2<sup>nd</sup> year 2017-2018

**उत्कृष्ट अंथवाचक पुरस्कार**

**कृ. शविता उत्तमशाव गवई B.A.3<sup>rd</sup> year 2018-2019**

**कृ. सुरुची राजेश नाईक B.A.1<sup>st</sup> year 2019-2020**

# **राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी महाविद्यालय, जालना**

## **सांस्कृतिक विभागाचा वार्षिक अहवाल**

### **शैक्षणिक वर्ष 2019-2020**

महाविद्यालयातील सांस्कृतिक विभागाच्या वतीने शैक्षणिक वर्ष 2019-20 मध्ये अनेक सांस्कृतिक कार्यक्रमाचे आयोजन वर्षभर करण्यात आले हाते.

दिनांक २६ जुन २०१९ रोजी राजश्री शाहु महाराज जयंतीच्या कार्यक्रम सांस्कृतीक विभागातर्फे घेण्यात आला .

दिनांक ०९ ऑगस्ट २०१९ रोजी लोकमान्य टिळक पुण्यतिथी व लोकशाहीर अणाभाऊज्ज्ञाठे जयंती निमीत्त या महामानवांना अभिवादन करण्यात आले.

दिनांक २३ ऑगस्ट २०१९ रोजी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ वर्धापन दिन व दिनांक २७ ऑगस्ट २०१९ रोजी राष्ट्रमाता इंदिरागांधी महाविद्यालय वर्धापन दिनानिमीत्त महाविद्यालयात विवीथ सांस्कृतीक स्पर्धा व क्रिडा स्पर्धा घेण्यात आल्या. या स्पर्धा दिनांक २६ ऑगस्ट २०१९ रोजी घेण्यात आल्या व स्पर्धेचे बक्षीस वितरण दिनांक २७ ऑगस्ट २०१९ रोजी घेण्यात आल्या.

या कार्यक्रमाला प्रमुख उपस्थिती म्हणून श्रीमती विमलताई आगलावे (जिल्हाध्यक्ष महिला कॉमिटी जालना) व प्राचार्य डॉ एन.एस धर्माधिकारी हे उपस्थीत होते. कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थानी संस्थेचे अध्यक्ष मा.आ.डॉ.नारायणराव मुंडे साहेब होते तर प्रमुख पाहुणे प्राचार्या डॉ. सुनंदा तिडके होत्या.

दिनांक १७ सप्टेंबर २०१९ रोजी मराठवाडा मुक्तीसंग्राम दिनानिमीत प्राचार्य डॉ म्हर्स्के (शेंडगे महाविद्यालय, इंदेवाडी ) यांचे विशेष व्याख्यान आयोजीत केले होते.

दिनांक ०२ ऑक्टोबर २०१९ रोजी राष्ट्रपिता महात्मा गांधी व लाल बहादुर शास्त्री जयंती कार्यक्रम घेण्यात आला .

दिनांक २५ नोव्हेंबर २०१९ रोजी नेहरु युवा केंद्र व राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी महाविद्यालय यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजीत राष्ट्र उभारणीत युवकांचे स्थान हा कार्यक्रम घेण्यात आला. या कार्यक्रमास जालना नगरपरिषदेच्या नगरध्यक्षा सौ.संगिताताई गोरंट्याल मँडम या प्रामुख्याने उपस्थित होत्या.त्यानी विद्यार्थ्यांस मार्गदर्शन केले.

दिनांक २६ नोव्हेंबर २०१९ रोजी भारतीय संविधान दिनाप्रसंगी भारतीय संविधानाच्या प्रास्ताविकेचे सामुहिक वाचन करण्यात आले या प्रसंगी महाविद्यालयत प्राचार्या डॉ. सुनंदा तिडके उपस्थित होत्या .

दिनांक ०६ डिसेंबर २०१९ रोजी भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर महापरिनिर्वाण दिनाप्रसंगी विशेष व्याख्यान घेण्यात आले याला अध्यक्ष म्हणून संस्थापक अध्यक्ष मा.आ.डॉ.नारायणराव मुंडे उपस्थित होते.

दिनांक १२ डिसेंबर २०१९ रोजी लोकनेते गोपिनाथराव मुंडे जयंती कार्यक्रमाचे आयोजन केले होते. यावेळी प्रा. ज्ञानेश्वर नागरे यांचे व्याख्यान होते.

दिनांक ०३ जानेवारी २०२० रोजी क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले जयंती कार्यक्रम घेण्यात आला. यावेळी सक्षम फाउंडेशन तर्फे महिला स्त्री रक्षण कार्यक्रम घेण्यात आला. प्रमुख पाहुणे म्हणून विजय झोल यांचे व्याख्यान झाले.

दिनांक १३ जानेवारी २०२० रोजी संत भगवान बाबा पुण्यतिथी कार्यक्रमाचे आयोजन सांस्कृतिक विभागाने केले होते.

दिनांक १४ जानेवारी २०२० रोजी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठाचा नामविस्तार दिन प्रसंगी प्रा.डॉ. विजय कुमठेकर (मत्स्योदरी महाविद्यालय, जालना) यांचे विशेष व्याख्यान आयोजित केले कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थानी संस्थेचे अध्यक्ष मा.आ. डॉ. नारायणराव मुंडे साहेब उपस्थित होते.

## शैक्षणिक वर्ष 2020-2021

शैक्षणिक वर्ष 2020-2021 हे कोरोना या जागतिक महामारीमुळे प्रभावित झालेले वर्ष होते लॉकडाऊन होम क्लारंटाईन, ५०% उपस्थिती इत्यादी वैशिष्ट्यपूर्ण स्थितीत या वर्षाचे शैक्षणिक कामकाज चालले महाविद्यालयातील सांस्कृतीक विभागाने या कोरोना नियमाचे पालन करून व शासनाच्या वेळेवेळी बदलत जाणाऱ्या नियमाप्रमाणे विविध सांस्कृतिक कार्यक्रमाचे ऑनलाईन/ऑफलाईन आयोजन कलेले होते.

- \* दिनांक २६ जून २०२० रोजी राजर्षी शाहू महाराज जयंतीचा कार्यक्रम ०५ लोकांच्या उपस्थितीत महाविद्यालयात घेण्यात आला.
- \* दिनांक ०१ ऑगस्ट २०२० रोजी लोकमान्य बाळ गंगाधर टिळक पुण्यतिथी व लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे जयंती निमित्त या महामानवांना वंदन करण्यात आले.
- \* दि. २३ ऑगस्ट २०२० रोजी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ वर्धापन दिन झेंडावंदन कार्यक्रम कोरोना नियम व शासकिय सूचनाचे पालन करून मोजक्याच कर्मचाऱ्यांच्या उपस्थितीत साजरा करण्यात आला.
- \* दिनांक २७ ऑगस्ट २०२० रोजी राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी महाविद्यालयाचा वर्धापन दिन साजरा केला. यावेळी महाविद्यालयाच्या स्थापनेपासून ते अद्याप पर्यंतचा शैक्षणिक प्रवास व आलेल्या अडचणीवर महाविद्यालयाने कशी मात केले यावर उहापोह करण्यात आला. या वेळी मा.आ.डॉ.नारायणराव मुंढे (अध्यक्ष, भगवान शिक्षण प्रसारक मंडळ गेवराई) प्राचार्य डॉ.सुनंदा तिळके उपस्थित होत्या.
- \* चालू सत्रात कोरोनामुळे ऑफलाईन शिकवण्या बंद होत्या विविध विभागाद्वारे वेबिनारचे आयोजन केले होते.
- \* राज्यशास्त्र विभागाद्वारे भारताचे परराष्ट्र धोरण उदयोन्मुख आव्हाने व त्यावरील उपाय या विषयावर आंतरराष्ट्रीय वेबिनार आयोजन करण्यात आले होते. या वेबिनारच्या अध्यक्षस्थानी प्राचार्या डॉ.सुनंदा तिळके होत्या प्रमुख उपस्थिती प्रा.डॉ.नवनाथ आघाव (विभाग प्रमुख, राज्यशास्त्र विभाग, एस.बी. महाविद्यालय औरंगाबाद ) व प्रा.डॉ.रविंद्र भणगे (विभाग प्रमुख, राज्यशास्त्र विभाग, एस.बी.महाविद्यालय कोल्हापूर) हे होते. कार्यक्रमाचे आयोजक प्रा. सचिन जयस्वाल होते.
- \* दिनांक १७ सप्टेंबर २०२० रोजी मराठवाडा मुक्तीसंग्राम दिन झेंडावंदन कार्यक्रम मोजक्याच लोकांत कोरोना नियम पालन करून घेण्यात आला.
- \* दिनांक ०२ ऑक्टोबर २०२० रोजी राष्ट्रपिता महात्मागांधी जयंती व लालबहादूर शास्त्री जयंती कार्यक्रम घेण्यात आला.
- \* दिनांक १४ नोव्हेंबर २०२० रोजी भारताचे प्रथम पंतप्रधान पंडीत जवाहरलाल नेहरु जयंती कार्यक्रम घेण्यात आला. यावेळी प्रा.सचिन जयस्वाल, श्री सुरेश घुले उपस्थित होते.

- \* दिनांक २० नोव्हेंबर २०२० रोजी भारतीय संविधान दिन प्रसंगी संविधानाच्या प्रास्ताविकेचे वाचन करण्यात आले यावेळी प्राचार्य डॉ सुनंदा तिडके ,प्रा.सचिन जयस्वाल उपस्थित होते.
- \* दिनांक ०६ डिसेंबर २०२० रोजी भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर महापरिनिर्वान दिनी त्यांना अभिवादन केले.
- \* दिनांक १२ डिसेंबर २०२० रोजी लोकनेता गोपिनाथराव मुंढे यांची जयंती कार्यक्रमानिमित्त ऑनलाईन व्याख्यान ठेवण्यात आले होते.
- \* दिनांक ०३ जानेवारी २०२१ रोजी ज्ञानज्योती सावित्रीबाई फुले जयंती कार्यक्रम घेण्यात आला.
- \* दिनांक १४ जानेवारी २०२१ रोजी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ औरंगाबाद चा नामविस्तार दिन महाविद्यालय साजरा करण्यात आला.
- \* दिनांक २१ जानेवारी २०२१ रोजी भारतीय मतदार दिनानिमित्त मा.जिल्हाधिकारी कार्यालय, जालना येथे आयोजित मतदार जनजागृती पोस्टर प्रदर्शनी मध्ये महाविद्यालयाचा प्रतिनिधी प्रदिप वाघ (बी.ए.तृतीय) हा जिल्ह्यात प्रथम आला त्याचा यासाठी सन्मान करण्यात आला.
- \* दिनांक १९ फेब्रुवारी २०२१ रोजी छत्रपती शिवाजी महाराज जयंती निमित्त कार्यक्रम घेण्यात आला. याप्रसंगी प्रमुख वक्ते डॉ.यास्मिन शेख (जे.ई.एस. कॉलेज, जालना) हे उपस्थित होते.
- \* दिनांक ८ मार्च २०२१ रोजी जागतिक महिला दिनानिमित्त महाविद्यालयात कोरोना नियम पाळून साजरा करण्यात आला..  
अशा प्रकारे सांस्कृतिक विभागाने कोरोना संकट सन २०२०-२१ या शैक्षणिक वर्षात कोरोना संबंधी सर्वनियम पाळून विविध कार्यक्रम घेतले.



प्रा.सचिन जयस्वाल  
सांस्कृतिक विभाग

प्राचार्य  
डॉ.सुनंदा तिडके

# राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी महाविद्यालय, जालना

## अनुक्रमणिका

अ.क्र.	शीर्षक	लेखक/कवि	पान क्र.
१.	सांस्कृतीक विभाग अहवाल		
२.	कविता		
i)	मॉ-बाप	गणेश खड्केर,B.A. II year	
ii)	मैत्रीची व्याख्या	गणेश खड्केर,B.A. II year	
iii)	जात	गणेश खड्केर,B.A. II year	
iv)	स्वच्छ भारत अभियान	सना शेख बिलाल,B.A. I year	
v)	छत्रपती शिवाजी महाराज	स्वाती भाऊसाहेब सोनवणे, B.A. I year	
vi)	वॉटर पोल्युशन	स्वाती भाऊसाहेब सोनवणे, B.A. I year	
vii)	जय भारत	श्रद्धा पिंजरकर,B.A. I year	
viii)	सौनिक	निकिता चाकोतकर,B.A. I year	
ix)	मेरा प्रिय वैज्ञानिक	प्रियंका गणेश कांबळे, B.A. I year	
x)	ट्री	सिरीन शेख बेग,B.A. I year	
xi)	नेचर	सिरीन शेख बेग ,B.A. I year	
xii)	द लॉयन ऑण्ड द माऊस	गंगा विजय अंभोरे, B.Sc. I year	
xiii)	इम्पॉर्टन ऑफ इंग्लीस लॉगवेज	गंगा विजय अंभोरे, B.A. II year	
vx)	माफ कर मला	शारदा खलसे, B.A. II year	
३.	एन.एस.एस. विभाग अहवाल		
४.	क्रिडा विभाग अहवाल		
५.	विशाखा कमेटी अहवाल		
६.	सहल अहवाल		
७.	राज्यशास्त्र अहवाल		
८.	स्वयंरोजगार व व्यवसाय मार्गदर्शन		
९.	माजी विद्यार्थी मेळावा		
१०.	राष्ट्रीय ई-परिषद जैविक विज्ञान आणि सद्यपरिस्थिती		
११.	विवेक वाहिनी अहवाल २०१८-२१		
१२.	इंग्रजी अहवाल		
१३.	मराठी अहवाल		
१४.	उर्दू अहवाल		
१५.	कोरोना काळातील आयोजित ऑनलाई सेमिनार		
१६.	विज्ञान विभाग		
१७.	छायाकिंत राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी कला वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, जालना.		

# राष्ट्रभाता इंदिरा गांधी महाविद्यालय, जालना

## प्रमुख भार्दशक

-प्राचार्य डॉ. सुनंदा तिडके

### भाषा वाडःभय विभाग

मराठी	- डॉ. प्रा. उमेश मुंडे ,प्रा.डॉ. गिन्हे डि.पी.
हिंदी	- डॉ. प्रा. बिक्रड ए.एस.,प्रा. डॉ. यशवंते एस. जे.
इंग्रजी	- डॉ. प्रा. ज्योती धर्माधिकारी ,प्रा. विठ्ठल गाडेकर
उर्दु	- प्रा.डॉ. अलिया कौसर ,प्रा. डॉ. शेख वहाब

### वार्षिक अंक भंथन शमिती

- प्रा. डॉ. शोभा यशवंते (प्रमुख )  
डॉ. प्रा. उमेश मुंडे  
डॉ. प्रा. ज्योती धर्माधिकारी  
प्रा.डॉ. अलिया कौसर  
प्रा.डॉ. गिन्हे डि.पी.  
प्रा.तिडके विजय

### विज्ञान विभाग

वनस्पती शास्त्र	- प्रा. डॉ. वाकडे गौतम
प्राणी शास्त्र	- प्रा. लक्ष्मी इंदानी
भौतिकशास्त्र	- प्रा. डॉ. संतोष देशपांडे
गणित	- प्रा. घुगे विजयमाला

### सामाजिक विभाग

इतिहास	- प्रा. डॉ. सविता मुंडे ,प्रा. रामनाथ पालवे
भूगोल	- प्रा. डॉ. विजय केंद्रले ,डॉ. ढोकणे प्रमोद, डॉ. सोमिनाथ खाडे,प्रा. भिमराव वाघ
लोकप्रशासन	- डॉ. चव्हाण पी.टी.
राज्यशास्त्र	- प्रा. डॉ. सुनंदा तिडके,प्रा.सचिन जैस्वाल
अर्थशास्त्र	- डॉ. खेडकर जी.आर.,प्रा.षाजी सहदेवण
समाजशास्त्र	- डॉ. शिंदे एन.एस.,डॉ. म्हस्के बी.एल.

## माँ-बाप

माँ एक ऐसी बँक है ।  
जहाँ  
आप हर भावना और दुःख  
जमा कर सकते हैं ।  
और  
पिता एक ऐसा क्रेडीट कार्ड है।  
जिनके पास  
बँलेन्स ना होते हुए भी  
सपने पुरे करने की  
कोशिश करते हैं ।

गणेश खळेकर  
बी.ए.द्वितीय वर्ष  
मो.नं. ७९७२३७८४५४

## मैत्रीची व्याख्या

सोप्या शब्दात मैत्रीची व्याख्या  
सांगतांना .....  
रोज एकमेकाची आठवण यावी  
असं काही नाही ,  
रोज एकमेकाची भेट व्हावी  
अंस काही नाही ,  
एवढच कशाला .....  
रोज बलोन व्हावं , एकमेकांना बघावं  
असंही काही नाही  
मी तुला आयुष्यात विसारणार नाही  
ही झाली खात्री आणि  
तुला याची जाणीव असणं  
ही झाली मैत्री

गणेश खळेकर  
बी.ए.द्वितीय वर्ष  
मो.नं. ७९७२३७८४५४

## जात

जातीतल्या जातीत

जातीतल्या मातीत

का नाही जात ही जात

जातीने केले कित्येक घात

जातीनेच केले कित्येक घर बरबाद

ह्या जातीने केले वैर लोकांत

का नाही जात ही जात

मित्राचे झालेत शत्रु या जातीत

पिसलेत लोक या जातीच्या जात्यात

का नाही जात ही जात

जातीतल्या लोकांनीच पेटवलाय वनवा

म्हणून जातीतल्या जातीत ही जात

काळजाचे तुकडे करते ही जात

जातीमुळेच मानुसकी जाते मातीत

म्हणून जोपर्यंत मानसात आहे ही जात

नाही जात ही जात

नाहीच जात ही जात

गणेश खळेकर

बी.ए.द्वितीय वर्ष

मो ७९७२३७८४५४

## **स्वच्छ भारत अभियान**

भारत भूमीची वाढवू शान ठेवूनी जगात ताठ मान  
मिळूनी सारे हाती घेऊ स्वच्छ भारत अभियान धृ..  
आरंभ करुया घरापासूनी मग आपला शेजार  
रस्ते, गल्ल्या, चौक, बागा भरतो जिथे बाजार  
निर्मळ ठेऊ परिसर आपल्या दिसेल ना हो छान ....  
ओला आणि सुका कचरा करु वेगवेगळा  
पर्यावरण रक्षणच असे मार्ग हा आगळा  
जिरवू कचरा फुलवू बगा सुपिक करु हो रान....  
सदा आम्हासी वंद्य आमुचे जवान आणि किसान  
प्रणाम सफाई कामगारांना कार्य तयांचेही महान  
प्रत्येकजण सामील होऊ स्वीकारु हो आव्हान.....

Sana bi Shaikh bilal  
B.A.I st year  
M.9096609194

## छत्रपती शिवाजी महाराज

धगधगत्या ज्वालातुन  
पेटल्या मशाली  
स्वराज्याच्या संकल्पनेची  
नवी पहाट झाली  
दरीदरीतुन नाद गुंजला  
महाराष्ट्रात भगवा सूर्य उगवला ॥

सह्याद्रीच्या कुशीतुन  
एक हिरा चमकला  
भगवा निळा चंदनाचा  
शिवनेरीवर प्रगटला  
हातात घेऊनिया तलावार शत्रुवर गरजला ॥

नाही कुणापुढे झुकला  
नाही कुणापुढे वाकला  
नाही भीत कोणाला  
वाघ म्हणतात या मर्दाला  
असा मर्द – मराठा राजा शिवराय एकला ॥

जय भवानी ॥ जय शिवाजी ॥

स्वाती सोनवणे  
बी.ए.प्रथम वर्ष  
मो.नं. १७३०७३१७६६

## **Water Pollution**

*What is water? the main ingredient of Protoplasm. Without water no life is possible. The other name of water is life. But it is a matter of great regret that we are going on Polluting water everyday.*

*Untreated sewage, chemicals, agriculture and other wastes from factories Pollute water. Sometimes a leak in the oil tanker. Siphons gallons of oil into the sea and Pollute water. Polluted water kills fishes and other aquatic animals and makes the Situation worse. The Problem of chlorine contamination is also there. Polluted water is very harmful we suffer from Various water-borne diseases and skin diseases by using Polluted water. It causes typhoid, Cholera, dysentery, hepatitis and various other diseases.*

*If we want to drink a drop of Pure water we have to Shoulder the responsibility of checking water Pollution in no time. Tomorrow will be too late. Working together, we can make water Pollution less of a Problem and the world a better place.*

## जय भारत

जय भारत देशा तुझ्या चरणी कोटी कोटी माझे नमन असो  
नाम तुझे विश्वात साच्या नित्य नित्य हे उच्च वसो  
हि जन्म भूमी ज्या रामकृष्णाची त्या धर्म सत्याचे दुत आम्ही  
अन्याय चिरडल्या ज्या राज्यांनी त्या शंभूशिवांचे सुत आम्ही  
स्वातंत्र्य मिळालं जया मुळे त्या शुरविरांना स्मरु आम्ही  
बलिदान प्राणाचे दिले ज्यांनी त्या आत्मांना जपु आम्ही  
देश भक्तीची हि अविरत गंगा जना जनात ठासुन वसो  
नाम तुझे विश्वात साच्या नित्य नित्य हे उच्च वसो  
तुझ्या किर्तीची दिव्य पताका विश्वामध्ये फिरवू आम्ही  
तुझी परंपरा, तुझी संस्कृती कणा कणात पेरु आम्ही  
विश्व शांतीचा संदेश जगाला पुन्हा नव्याने सांगू आम्ही  
मानवतेच्या विश्वात धर्म वृक्ष, मना मनात रुजवू आम्ही  
जगा मध्ये शांती ज्योत ही लख-लखती सदैव दिसो  
नाम तुझे विश्वात साच्या नित्य नित्य हे उच्च वसो  
जय जय भारत, जय भारत जय भारत देशा.

श्रद्धा पिंपरकर  
बी.ए.प्रथम वर्ष  
मो.नं. ९०२१६५५७७४

## सैनिक

सैनिक तेरे सहादत पर  
पर्वत भी रोया होगा  
मां ने एक बेटा खोया होगा  
तब देश चैन से सोया होंगा  
पिता ने बेटा खोया  
बेटे ने भी एक साया खोया होगा  
रक्षाबंधन भी अब सुना होगा  
एक सुहागन ने भी सिंदुर खोया होगा  
सैनिक तेरे सहादत पर  
बादल भी रोया होंगा  
तेरे पराक्रम से दुश्मनने भी रण छोड़ा होगा  
एक दोस्त भी आसुओंसे  
एक वीर का पग छोया होगा  
सैनिक तेरे सहादत पर  
पूरा देश रोया होगा.

निकिता मासुर चाकोतकर  
बी.ए.प्रथम वर्ष  
मो.नं. ७५०७९९००३८

## निबंध

### मेरा प्रिय वैज्ञानिक

यो तो दुनिया मे एक –से–एक बडे वैज्ञानिक है पर मेरे प्रिय वैज्ञानिक तो सर जगदिशचंद्र बोस ही है। सर जगदिशचंद्र बोस की बात ही निराली है। उन्होंने यह सिद्ध करके बता दिया कि पेड़ – पौदे भी हमारी तरह सॉस लेते हैं और उन्हें पानी और भोजन की आवश्यकता होती है। उनमें भी जान होती है। यदी पेह पौदों की सताया या केट दिया जाए तो वे बीमार हो जाते हैं और उनकी प्रकृती के विरुद्ध उन्हे भोजन दिया जाए अथवा जहिरिला रसायन दिया जाए तो वे मर जाते हैं।

वैसे पेड़–पौधों के संपर्क में रहने वाले प्रत्येक व्यक्ति को मालूम होता है कि पेड़ – पौधों को नुकसान पहुँचान या विषेले पदार्थों के संपर्क मे आने से वे क्षतिग्रस्त या मृत हो सकते हैं। पर इस बात को सिद्ध किया था सर जगदिशचंद्र बोस ने।

अपने शोध को सिद्ध करने के लिए उन्होंने खुद चुंबकीय क्रेशकोग्राफ नामक यंत्र तैयार किया। उन्होंने इस यंत्र की सहायता से सबके सामने अपने प्रयोग से यह सिद्ध कर दिया कि पेड़ पौधों के जीवन होता है और प्राणियों की तरह उनमे भी विभिन्न क्रियाएँ होती हैं।

इस प्रकार के सुक्ष्म रहस्य का उद्घाटन करने वाले वे पहले वैज्ञानिक थे। ऐसे महान वैज्ञानिक पर हमे गर्व है।

–प्रियंका गणेश कांबळे

## TREES

*I think that I shall never see  
A Poem Lovely as a tree  
A Tree whose hungray mouth is presed  
A gaints the earth is sweet flowing breast  
A tree that looks at God all day  
And lifets he leafy arms to pray  
A tree that May in Summer we are  
A nest of robins in her hart  
Upone whose bosom snow has lain  
Who intimately lives with rain  
Poems are made by fools like me  
But only God can make a tree*

*Shirin Shafik Baig  
B.A.I year  
9607388634*

## **Poem**

# **NATURE**

*Everything is nature,  
God gave us this feature  
Birds fly in the sky ,  
and mountains are so high  
Trees are green  
And water is so clean  
We are not kind to it,  
we are only harming it  
But it never betrays,  
it always give us right ways  
Please leave it as it is  
Oantary to play with it*

## Story

### **The lion and the mouse**

*Once upon a time, there lived a lion who ruled the forest One day after eating his meal, the lion fell asleep under a tree. A little mouse was also playing nearby A little mouse began running up & down upon him. This soon wakened the lion The lion caught the mouse in its huge paw & said "You little mouse How dare you wake me? I will kill you." The mouse was frightened. He requested the lion, "Pardon, O king, Please do not kill me I am a little creature. Please let me go I will help you in future" The lion laughed at this and said, "you are too small to help me. Anyway, you can go."*

*A few days later the lion was walking in a jungle . He found himself caught in a hunter's net He roared loudly but he failed. The lion was pleading for help Help me Help me. The mouse whose life was saved by the lion heard the roar & ran to the lion & said Don't Sorry my friend I save you the mouse gathered all his friends & told them*

## **Importance of English Language**

*English is very important language because in most of the countries of the world it is spoken & understood people from different parts of the world having different languages as their mother tongue are able to communicate easily with knowledge of English without the English language we cannot do anything on the internet we cannot do anything on the internet we can share our ideas opinions thoughts with the entire world through the internet with the use of the English language In the sector education, English language also plays the major role English is the global language & it is used in every book & it is the primary language for higher level studies English is also the language of sports .*

*We all have to help my friend & set him free The mouse & his friend cut through the net & set the lion free The lion escaped & thanked the mouse & from that day they became the best of friends*

*Moral :- A friend in a need is friend indeed*

## माफ कर मला

नजरेच्या त्या खाणा खुणा  
कळल्याच नाही मला  
चुकी होती माझी  
दोष देवू तरी कुणाला  
माफ कर मला.....

तूला पहिल्यांदा पाहिले  
तेव्हा वाटले मला  
कुणीतरी भेटला माझा मला  
अनमोल हाच धागा किती तानला  
माफ कर मला .....

पुर्ण आयुष्य तुझ्या सोबत जगावे  
असे वाटले एका क्षणाला  
कधीच सुखी नाही ठेवू शकले तुला  
हिच शंका मनाला  
माफ कर मला.....

खुप त्रास दिल्या बद्दल सॉरी बोलते तुला  
खरच प्रेम केले मी तुझ्यावर,  
पण आई- वडिलांच्या पुढे ,  
जाता नाही आले मला  
माफ कर मला.....

ज्या वेळेस मी विसरले तुला  
तेव्हा मरण येवू दे मला  
हिच प्रार्थना आहे देवाला  
सुखी ठेव माझ्या प्रेमाला  
माफ कर मला.....

शारदा खलसे  
बी.ए.ट्रितीय वर्ष

## **The Gift of the Tree**

*Trees fo her to those who love them  
A message of peace and rest  
They bring the glow of the setting sun  
As it Vanishes in the west  
They tell of years that swifty pass  
with little mark or scan  
They tell of evenings that know naught  
But Clm pf evening star  
Trees offeri to those who love them  
Infinite wisdom and grale  
Underneath their boughs tree lovers  
See eternity's Face*

*Shirin Shafik Baig*

## प्रेम म्हणजे तू.....

प्रेम म्हणजे तुझा मेसेज,  
प्रेम म्हणजे माझा फोन,  
प्रेम म्हणजे रात्र वेडी,  
प्रेम म्हणजे वेडे दोन

प्रेम म्हणजे तुझा आवाज,  
प्रेम म्हणजे तुझं हसणं,  
प्रेम म्हणजे तुझ रुसणं,  
प्रेम म्हणजे तुझं असणं

प्रेम म्हणजे बोल ना ,  
प्रेम म्हणजे काय बोलू ?  
प्रेम म्हणजे माहित नाही,  
प्रेम म्हणजे काहीच नाही,

प्रेम म्हणजे माझे प्रश्न,  
प्रेम म्हणजे तुझे प्रश्न,  
प्रेम म्हणजे उत्तर असणं,  
प्रेम म्हणजे शब्द नसणं

प्रेम म्हणजे फक्त तू ,  
प्रेम म्हणजे फक्त मी ,  
प्रेम म्हणजे तुझी आठवण ,  
प्रेम म्हणजे डोळ्यातलं पाणी .....

# لقدیمِ نسوان

لقدیم

لقدیم و تکمیلت کردنیا میں وارد ہوئے ہی اسی ای  
لقدیم و تکمیلت کا سلسلہ میان کی آنونش سے شروع  
کر دیا جاتا ہے اور اجنبی سالش تک حدا تک دینا ہے  
کی تاریخِ لقدیم و تکمیلت اپنے اہم معرف، اور صفت، میں  
بھی اجنبی اثاثام میں سے سلی بھی

علم کی خواہی، فنازی، موجود ہوئے تعلیم کی تھام  
مراحل آسان اور کیا کیا ہو جائے ہیں۔ کیا تماشا بخ  
تھام سے بھی کسی عوالت قابلاً ہو جو دیکھتا ہے۔ خواہ  
کیا ورنہ موجود ہوئے تعلیم کی تمام مراحل آسان  
اور بکاری کیوں رکھے ہیں۔ خواہ وہ سلسلہ را آسان ۱۹۱۰  
لیکن داعیتیم کی مال بیویا سیٹو اجی کی بھی امانا۔ اتنے بھی  
ذیان میں بھی اس مفہوم کو ان الفاظ میں ادا کیا گیا

"The hands that rock the cradle,

rule the world."

یعنی جو بآئے جوہلا جھولات ہےں یقیناً وہی بآئے دنیا میں  
انہیم نے ہیں۔ آئے عوالت علم اور (النسانیت) وہی عاری  
کا ہر لفاس کی موجودگی ایک خاص ہوئے کہ جنم میں انہیں  
کوئی سلی ہے۔ اس نے مدد کی سماں سماں عورت کا بھی لغایتم  
حاصل کرنا بہت کمزوری میں

## माझी कविता तू.....

माझी कविता तू  
कवितेतील शब्द तू  
शब्दांचा आधार तू  
शब्दांची प्रेरणा तू  
शब्दातील प्रेम तू  
प्रेमातील भावना तू  
शब्दातील प्राण तू  
प्राणातील क्षास तू  
जखेवरची फुंकार तू  
हळ्ळवार होणारा स्पर्श तू  
मंद वाच्याची झुळूक तू

---

कुछ तुम अधुरे से हो,  
कुछ भै मी अधूरी सी.....

कुछ अधूरे से खवाब,  
जो तुमसे मिलके हो पुरे.....

---

तुझ्यासाठी झुरावं, तुझ्यासाठी सगळं,  
पण तू मला रिप्लाय पण ना करावं,  
तरी तू स्वज्ञात यावं,  
का सांग मी तुझ्यावर इतकं प्रेम का करावं,

रघू गुढे ..

राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, जालना.

## राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग अहवाल

2018-2019



- १) दि. २१ जुन २०१८ आंतरराष्ट्रीय योग दिवस एन.एस.एस.विभागप्रमुख  
२) दि. १६/०७/२०१८ वृक्षारोपन वनमहोत्सव सप्ताह २०१८-१९  
३) दि. १ ऑगस्ट २०१८ राष्ट्रीय सेवा योजना लोकमान्य टिळक स्मृती दिन व अण्णभाऊ साठे जयंती.  
४) दि. ३० ऑगस्ट २०१८ स्वयंसेवक गणेश मुळे यांची डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग येथे प्रजासताक दिन संचालनाच्या निवडीसाठी सहभाग  
५) दि. ७ ऑगस्ट २०१८ उद्बोधन शिबीर घेण्यात आले.  
६) दि. २३ ऑगस्ट २०१८ डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ वर्धापन दिन झेंडावंदनाने संपन्न.  
७) दि. २७ ऑगस्ट २०१८ राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी महाविद्यालयाचा वर्धापन दिन संपन्न-ध्वजारोहन करून केला.  
८) दि. ५ सप्टेंबर २०१८ डॉ. सर्वपल्लीराधाकृष्ण यांचा जन्मदिवस शिक्षक दिन  
९) दि. १७ सप्टेंबर २०१८ मराठवाडा मुक्तीसंग्राम दिन प्रमुख उपस्थिती -प्रा. सत्संग मुंडे  
१०) दि. २ ऑक्टोबर २०१८-गांधी जयंती पर्यावरण संरक्षण बद्दल सर्पमित्र मा. श्री साबळे यांना बोलावून विषारी व बिनविषारी सापांची माहिती रा.सो.यो.च्या स्वयंसेवकांना दिली -पथनाट्य सादर केले  
११) दि. २६/११/२०१८ लालबहादूर शास्त्री जयंती संपन्न झाली -सविधान रॅली काढून सपन्न-स्वच्छता अभियान राबविले  
१२) दि. २८/११/२०१८ महात्मा फुले पुण्यतिथ कार्यक्रम घेण्यात आले  
१३) १ डिसेंबर २०१८-एड्स दिनी जिल्हाधिकारी मा. रविंद्र बिनवडे यांच्या हस्ते रॅलीचे उदघाटन, अल्पपोहार, चहा.इ.  
१४) ६ डिसेंबर २०१८ महापरिनिर्वान दिन-समाज प्रबोधन करण्यात आले.  
१५) २० डिसेंबर २०१८-संत गाडगे बाबा यांची पुण्यतिथी  
१६) १२ जानेवारी २०१९-राजमाता जिजाऊ व स्वामी विवेकानंद जयंती  
१७) १४ जानेवारी २०१९-डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ नामविस्तार दिन  
१८) २६ जानेवारी २०१९-ध्वजारोहन मा. अध्यक्ष डॉ. नारायणराव मुंडे साहेब.  
१९) २६ जानेवारी ते १० फेब्रुवारी २०१९ लोकशाही पंधारवाडा साजरा करण्यात आला.  
एन.एस.एस. शिबीर बोरखेडी-दि. १८/०९/२०१९ ते २४/०९/२०१९



जिल्हा कार्यकारी अधिकारी  
श्री संभाजी केंद्रे ,माजी  
आमदार डॉ. नारायणराव मुंडे  
संस्थेचे अध्यक्ष व प्रथम मंडल  
स्तंभ निर्माते,प्राचार्या डॉ.  
सुनंदा तिडके व इतर  
वृक्षारोपण करतांना

एन.एस.एस. विद्यार्थी कु.  
अंजली गुले ,कु. सुरुची  
नाईक कार्यक्रम अधिकारी  
प्रा. बी.डी. वाघ व डॉ. बा.  
आ.म. विद्यापीठ जिल्हा  
समन्वयक प्रा. डॉ.  
सोमिनाथ खाडे



एन.एस.एस.चे  
शिर्बिरार्थी  
२०१९-२०



एन.एस.एस.विभागप्रमुख  
२०२०-२१

## क्रीडा विभाग अहवाल

### राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी महाविद्यालयामध्ये आंतर महाविद्यालयीन, ज्युदो स्पर्धाचे पारितोषिक वितरण समारंभ संपन्न

जालना येथील राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी महाविद्यालय जालना येथे दि. ७/८/२०१८ रोजी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद व राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी महाविद्यालय यांच्या संयुक्त विद्यमाने आंतर महाविद्यालयीन ज्युदो स्पर्धा घेण्यात आल्या.

यारेळी प्रारंभी उद्घाटक म्हणून मा.डॉ.डी.आर.कांबळे (प्रभारी क्रीडा संचालक डॉ.बा.आ.म.वि.औरंगाबाद), मा प्रमोदिनी

आमृतवाड(जिल्हा क्रीडा अधिकारी ,जालना ) प्राचार्या डॉ.सुनंदा तिडके यांच्या हस्ते सकाळी ध्वजारोहण करण्यात आले तसेच उद्घाटक मा.प्रमोदिनी आमृतवाड म्हणाल्या की मराठवाड्यात क्रीडा संस्कृती फारशी रुजलेली नाही तेव्हा लक्ष देण्याची गरज आहे. व मुलांचा स्पर्धेमध्ये सहभाग जास्त वाढला पाहिजे व मुलींनी सतत प्रयत्नशिल राहिले पाहिजे असे मत व्यक्त केले .

तसेच प्राचार्या डॉ. सुनंदा तिडके यांनी सांगितले की, जीवनात हार जीत हा संघर्ष चालू असतो.म्हणून चांगल्या शिक्षणासोबत खेळ पण अतिशय महत्वाचा आहे. त्याकरीता विद्यार्थ्यांनी खुप अभ्यास करावा समाजाचा व देशाचा विकास होईल असे कार्य करावे असे प्रतिपादन केले.

या कार्यक्रमाच्या समारोप प्रसंगी मा. डॉ. नारायणराव मुंडे यांनी म्हटले की, विद्यार्थी जिवनात ज्ञान घेणे जेवढे चांगले आहे तेवढ्याच प्रमाणात शरिर सढूढ असणे महत्वाचे आहे. या कार्यक्रमाचे सुत्रसंचालन प्रा.डॉ. दादासाहेब गिंहे यांनी केले तर आभार प्रा. डॉ. सविता मुंडे यांनी मानले.

यानंतर आंतर महाविद्यालयीन ज्युदो स्पर्धाचे पारितोषक वितरण समारंभ घेण्यात आला या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष मा. आ. डॉ नारायणराव मुंडे ,प्रमुख अतिथी प्रा. डॉ. स्वप्ना जोशी मॅडम ,प्रा. डॉ.संदीप जगताप, प्रा.डॉ. नेताजी मुळे ,प्राचार्या डॉ. सुनंदा तिडके ,डॉ.अफसर शेख इ. मान्यवर मंडळीच्या हस्ते आंतर महाविद्यालयीन ज्युदो स्पर्धामध्ये प्रथम व द्वितीय क्रमांक प्राप्त झालेल्या विद्यार्थी ,विद्यार्थीनीनां प्रमाणपत्र व मानचिन्ह , बक्षीस देवून सत्कार करण्यात आला व खालील प्रमाणे वजन गटात क्रमांक आलेले विद्यार्थी आहेत.

४४ वजन गटात कु. रतुजा सौदागर,मॉर्डन कॉलेज औरंगाबाद ,प्रथम कु. गितांजली मोहिते द्वितीय ,४८ वजन गटात कु. राऊत सरस्वती भुवन कॉलेज औरंगाबाद -प्रथम,कु.



क्रीडा विभाग प्रमुख  
डॉ. प्रताप रामपुरी

रोहिणी बोराडे जेर्झेस कॉलेज औरंगाबाद-प्रथम, कु. रुपाली वारे देवगिरी कॉलेज औरंगाबाद(द्वितीय) ७७ गटात कु. माधुरी गोगडे चिश्तीया कॉलेज खुलताबाद प्रथम कु. आश्विनी मोहिते छत्रपती कॉलेज औरंगाबाद द्वितीय ६३ वजन गटात कु. छाया पवार देवगिरी कॉलेज औरंगाबाद(प्रथम) ७० वजन गटात कु. खुशबू महाजन देवगिरी कॉलेज. औरंगाबाद प्रथम , ७८ गटात कु. माधुरी लहाने चिश्तीया कॉलेज खुलताबाद ७८ ओपन गटात कु. माधुरी गहिराते चिश्तीया कॉलेज खुलताबाद प्रथम कु. संध्या जोशी शिवछत्रपती कॉलेज औरंगाबाद द्वितीय.

तसेच ५६ किलो गटात श्री अशीष उघडे चिशितया कॉलेज खुलताबाढ प्रथम शेख महम्मद द्वितीय साई कॉलेज औरंगाबाढ ६० गटात श्रावण शेंडगे चिशितया कॉलेज खुलताबाढ प्रथम, श्री ओंकार देशाई सावतामाळी कॉलेज फुलंब्री द्वितीय, ६६ गटात श्री धीरज गौरव एम.जी.एम. कॉलेज औरंगाबाढ प्रथम, श्री अजिंक्य मांटे चिशितया कॉलेज खुलताबाढ द्वितीय, ७३ गटात श्री अंकेत सोनुने चिशितया कॉलेज प्रथम, पठाण मोहजीत कोहिनूर कॉलेज द्वितीय, ८१ गटात हर्षद थीटे चिशितया कॉलेज प्रथम, अर्थव पड़ुळकर देवगीरी कॉलेज द्वितीय, ९० किलो गटात शेख महम्मद आरीफ कोहिनूर कॉलेज खुलताबाढ, अण्णाभाऊ गायकवाड कला वाणिज्य महाविद्यालय, धानोरा द्वितीय, १०० किलो गटात ओंकार देसाई सावतामाळी कॉलेज फुलंब्री प्रथम, अनिकेत सोनुने चिशितया कॉलेज खुलताबाढ होय या कार्यक्रमाचे सुत्र संचालन प्राध्यापक वृंद शिक्षकेतर कर्मचारी, विद्यार्थीनी उपस्थित होते.

जालद्यात गष्टसाता इदिया गाई महाविद्यालयात आंतरमहाविद्यालयीन उद्योग स्पैसील्या परितोपिकांवे विताण

मराठवाड्यामध्ये क्रीडा संस्कृती फारशी रुजली नाही,  
मुलींवा सहभाग स्पर्धामध्ये वाढला पाहिजे : अमृतवाड

Digitized by srujanika@gmail.com

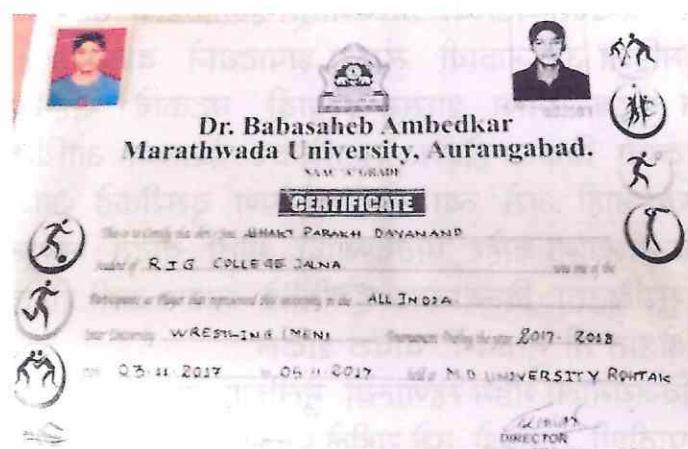


भारतीय अधिकारक हैं। नामांकण मुख्य सचिवों का सम्मेलन जल्दी स्पष्ट करने वाली बोर्डीज़ द्वारा आयोजित किया गया था। इसमें भारतीय सचिवों की विवरणीयी की नामांकण नहीं किया गया। प्रशासनीय सुनिश्चित के, और उपराज्यों की विवरणीयी की नामांकण नहीं किया गया।

महाविद्यालयीन उपरो  
स्थर्वत हे ठाळे विजेते

৫ টিক্কি পাতা করে রাখো

प्राप्त है, १० लिंगों वाला यात्रा का अनुभव  
आया रहा है, इन्हीं लिंगों को देखते हैं, १५  
लिंगों वाला यात्रा का अनुभव है, इन्हीं  
प्राप्त है जो अस्तित्व से बाहर हुए हैं, २०  
लिंगों वाला यात्रा का अनुभव योग्यता  
तरह से देखता है, इन्हीं लिंगों का प्राप्त  
होने से वास्तविक योग्यता देखता है, २५  
लिंगों वाला यात्रा का अनुभव योग्यता  
तरह से देखता है, इन्हीं लिंगों का प्राप्त  
होने से वास्तविक योग्यता देखता है, ३० लिंगों  
वाला यात्रा हरी हड्डी की तरह, अस्तित्व  
पृष्ठभाग की दिशा, ३० लिंगों वाला  
यात्रा गहरा योग्यता का अनुभव है जो अस्तित्व  
तरह से देखता है, इन्हीं लिंगों का प्राप्त  
होने से वास्तविक योग्यता देखता है, ३५  
लिंगों वाला यात्रा हरी हड्डी की तरह, अस्तित्व



दि. २९/०८/२०२० रोजी  
मेजर ध्यानचंद यांची जयंती  
संपन्न



## राष्ट्रभाता इंदिरा गांधी महाविद्यालय, जालना.

### अहवाल

८ मार्च २०२१ जागतिक महिला दिन

दि. ८ मार्च २०२१ रोजी विशाखा समितीच्या वतीने जागतिक महिला दिन साजरा करण्यात आला. यावेळी स्वर्गिय इंदिरा गांधी व ग्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले यांच्या प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण करून कार्यक्रमाची सुरुवात केली या कार्यक्रमासाठी अध्यक्ष म्हणून प्राचार्या डॉ. सुनंदा तिडके तसेच प्रमुख पाहुणे सौ. मृगनयनी मोहरीर उपस्थित होत्या महाविद्यालयाच्या डॉ. सविता मुंडे प्रा. विजयमाला घुगे या उपस्थित होत्या या प्रसंगी विशाखा समितीच्या अध्यक्षा डॉ. सविता मुंडे यांनी (कामाच्या ठीकाणी महिलांचा लैगिंग छळ) विशाखा कमिटी स्थापनेपासून व त्या अंतर्गत घेतलेल्या कार्यक्रमाचा पुर्ण आढावा घेऊन प्रस्ताविक केले व पाहुण्याचा परिजय करून दिला.

कार्यक्रमाच्या पाहुण्या मृगनयनी मोहरील या जालना शहरामध्ये भटक्या कुत्र्यांची देखभाल व कुत्र्यांना प्रशिक्षण देण्याचे जोखमीचे काम महिला असूनही करतात त्यांनी त्याच्या भाषणात महिलांनी उद्योग क्षेत्रात उतरावे, केवळ चूल व मुल न करता त्यांनी स्वतःच्या पायावर उभे रहावे दुसऱ्यावर अवलंबून राहू नये कारण महिलांमध्ये जन्मजातच सजान्विलता (क्रियएटीव्हीटी) असते ती रोज नवनवीन काहीतरी करण्यासाठी ती धडपडत असते, त्यामुळे तिने उद्योगधंद्यात उतरून नवनवीन कल्पना आमलात आणून स्वतःचा वेगळा ठसा निर्माण करावा. जगाचा इतिहास पाहिला तर उद्योग क्षेत्रात महिला मोठे नाव कमावत आहेत. उदाहरणार्थ बचत गटाच्या माध्यमातून इकोफ्रेंडली उत्पादन अशा अनेक अपारंपारिक उद्योगात महिला उद्योजकाची संख्या झापाट्याने वाढत आहे. थोडक्यात महिला उद्योजक विकासात कुंटूंब समाज, शासन इत्यादी घटकांचे सहाय्य मिळाल्यास नक्कीच महिलांना व उद्योजकांचा विकास होईल. सहाजिकच देशाच्या आर्थिक विकासाचा दर उंचावेल यात मुळीच शंका नाही. असे त्या म्हणाल्या पण दुसरीकडे आज महिला सुरक्षित दिसत नाही. त्यामुळे घरातल्याना बाहेर पाठवण्याची भीती वाटते म्हणून महिलांना कडक कायद्यांतर्गत सुरक्षा सुरक्षितता दिल्यानंतर हे भीतीचे प्रमाण कमी होईल जेणेकरून महिला निर्भिंडपणे कुठल्याही क्षेत्रात ती मुक्तपणे वावरु शकेल.

दसऱ्या प्रमुख पाहुण्या प्रा. घुगे विजयमाला मॅडम म्हणाल्या मुलींच्या जन्माचे स्वागत झाले पाहिजे आई-वडील यांनी तिच्या पाठीशी ठामपणे उभे राहीले पाहिजे व मुलामुलीमध्ये भेद न करता समान वागणूक दिली पाहिजे.

या कार्यक्रमाचे सुत्रसंचालन डॉ. सविता मुंडे यांनी केले तर आभार प्रदर्शन डॉ. आलिया कौसर यांनी मानले यावेळी प्राध्यापकवृंद विद्यार्थी विद्यार्थीनी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

विशाखा समिती

डॉ. सविता मुंडे (प्रमुख)

डॉ. शोभा यशवंते

डॉ. आलिया कौसर

प्रा. शाजी सहदेव

प्राचार्या

प्रा. डॉ. सुनंदा तिडके

## विशाखा कमिटी अंतर्गत आयोजित कार्यक्रम



डॉ.सविता मुंडे

विशाखा कमिटी प्रमूख



विशाखा कमिटी अंतर्गत दि.०३ जानेवारी २०१९  
क्रांती ज्योती सावित्रीबाई फुले जयंती साजरी



विशाखा कमिटी अंतर्गत अंतरराष्ट्रीय पातळीवर शरिर सौष्ठव स्पर्धेत ब्रांश  
मेडल मिळविलेले मा. किशोर डांगे ,मा. आ.डॉ. नारायणराव मुंडे प्राचार्य  
डॉ. राजकुमार म्हरके, प्राचार्या डॉ. सुनंदा तिडके



जालना जिल्ह्याच्या  
नगराध्यक्षा सौ.  
संगिता  
गोरंट्याल, प्राचार्या.  
डॉ. सुनंदा  
तिडके, प्रा. डॉ. सोमिनाथ  
खाडे, प्रा. वाघ  
बी.डी. व विद्यार्थी  
प्रदिप लहाने

क्रांती ज्योती सावित्रीमाई फुले  
यांची जयंती साजरी करतांना



०३ जानेवारी २०२० क्रांती  
ज्योती सावित्रीमाई फुले जयंती  
मार्गदर्शक करतांना दर्शना  
विजय झोल(खोतकर)

# **राष्ट्रभाता इंदिरा गांधी महाविद्यालय, जालना**

## **राज्यशास्त्र विभागाचा वार्षिक अहवाल**

### **शैक्षणिक वर्ष २०१९-२०२०**

#### **निबंध स्पर्धा**

राज्यशास्त्र विभागाद्वारे विद्यार्थ्यांसाठी नवनवीन उपक्रमाचे आयोजन केले जाते विद्यार्थ्यांना विषयाची आवड निर्माण होण्यासाठी व राष्ट्रप्रती कर्तव्यभावना निर्माण होण्यासाठी विविधांगी उपक्रमाचे आयोजन केले जाते.

दिनांक २० सप्टेंबर २०१९ रोजी मा.भारत निवडणूक आयोग व मा.जिल्हाधिकारी कार्यालय, जालना यांच्या पत्रानुसार महाविद्यालयात राज्यशास्त्र विभागाद्वारे निबंध स्पर्धेचे आयोजन केले होते.

निबंध स्पर्धेचे विषय खालील प्रमाणे.

१. भारतीय लोकशाही आणि निवडणूका
२. लोकशाहीतील निवडणूक प्रक्रियेत ईव्हीम व व्ही.व्ही.पॅट यांचे महत्व.
३. भारतीय लोकशाहीत युवकांचे महत्व .

या निबंधस्पर्धेत विभागातील विद्यार्थ्यांनी उत्सुर्तपणे सहभाग घेतला यातुन खालील तिन विद्यार्थ्यांना पुरस्कार देण्यात आला.

१. कु. सुरुची राजेश नाईक-बी.ए.प्रथम वर्ष
२. कु. शारदा भारत प्रधान-बी.ए.प्रथम वर्ष
३. कु.निशीगंधा बाळकृष्ण सुर्यनारायण- बी.ए. प्रथम वर्ष

या निबंधस्पर्धेचे बक्षीस वितरण प्रा.डॉ. वसंतराव पवार(राज्यशास्त्र विभागप्रमुख) जे.ई.एस. महाविद्यालय जालना यांच्या हस्ते दि. ०३/१०/२०१९ रोजी केले गेले याप्रसंगी अध्यक्षस्थानी प्राचार्या डॉ.सुनंदा तिडके ,लोकप्रशासन विभागप्रमुख प्रा. डॉ.प्रमोद चव्हाण, विद्यार्थी-विद्यार्थीनी मोठ्या संख्येत उपस्थित होते.

#### **भित्तीपत्रक अनावरण**

राज्यशास्त्र विषयाच्या विद्यार्थ्यांना विविध राजकीय घटकांची माहिती भित्तीपत्रकातुन देण्यासाठी विद्यार्थ्यांनी प्राचार्य डॉ. सुनंदा तिडके व प्रा. सचिन जयस्वाल यांच्या मार्गदर्शनाखाली 'आपली संसद' नावाचे भित्तीपत्रक तयार केले या भित्तीपत्रकात विद्यार्थ्यांनी भारताच्या संसदेविषयी माहिती सांगितली. यामध्ये भारताचे आजपर्यंतचे राष्ट्रपती, भारताचे आजपर्यंत होवून गेलेले सर्व पंतप्रधान त्यांचे कार्यकाळ यांचा आढावा घेतला

भारतातील विविध पक्षाचे नेते, विविद राजकिय पक्ष, त्यांची स्थापना, त्यांचे निवडणूक चिन्ह, त्यांचे विविध राष्ट्रीय नेते इ. माहिती फोटोसहीत विद्यार्थ्यांनी भित्ती पत्रकावर साकारली कु.सुरुची नाईक कु. शारदा प्रधान, कु. कदम यांनी भित्तीपत्रक तयार केले या भित्तीपत्रकाचे

उध्दगाटन दि. ०३/१०/२०१९ रोजी प्रा.डॉ. वसंतराव पवार राज्यशास्त्र विभागप्रमुख (जे.ई.एस. महाविद्यालय, जालना) यांच्या हस्ते करण्यात आले. यावेळी त्यांनी विद्यार्थ्यांना भित्तीपत्रकाचे महत्व व त्यातुन शिकण्याची कला समजावून सांगितली या कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी महाविद्यालयाच्या प्राचार्या व राज्यशास्त्र विभागप्रमुख डॉ. सुनंदा तिडके प्रा.सचिन जयस्वाल, लोकप्रशासन विभागप्रमुख प्रा.डॉ.प्रमोद चव्हाण, रा.स.यो.जिल्हा समन्वयक, प्रा.डॉ.सोमीनाथ खाडे, विद्यार्थी व विद्यार्थींनी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

### विशेष व्याख्यान

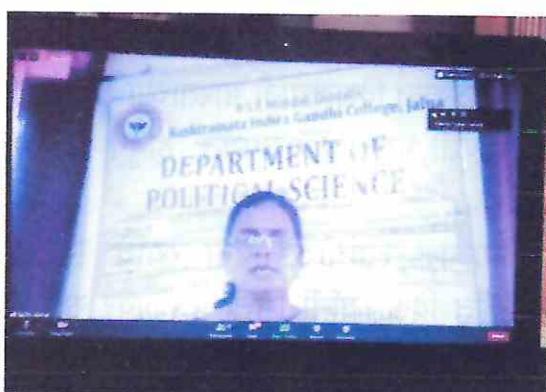
राज्यशास्त्र विभागातर्फे विद्यार्थ्यांच्या हितासाठी विविध कार्यक्रमाचे आयोजन केले जाते. दि ०३/१०/२०१९ रोजी राज्यशास्त्र आणि नोकरीची संधी या विषयावर प्रा.डॉ. वसंतराव पवार राज्यशास्त्र विभागप्रमुख जे.ई.एस.महाविद्यालय जालना या विषयावरील व्याख्यानाचे आयोजन राज्यशास्त्र विभागात केले होते.

या वेळी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करतांना डॉ. वसंत पवार यांनी सांगितले की राज्यशास्त्र हा विषय स्पर्धा परिक्षेसाठी अत्यंत महत्वाचा विषय समजला जातो.आज एम.पी.एस.सी, यु.पी.एस सी करणारे बहुसंख्ये विद्यार्थी राज्यशास्त्र विषय निवडतात यावेळी कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी प्राचार्या डॉ. सुनंदा तिडके होत्या त्यांनीही विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले .प्रा.सचिन जयस्वाल यांनी विद्यार्थ्यांना कठोर महतीशिवाय पर्याय नसल्याने सांगितले.

कार्यक्रमास बहुसंख्य विद्यार्थी विद्यार्थींनी, लोकप्रशासन विभाग प्रमुख प्रा.डॉ.प्रमोद चव्हाण, रा.से.यो. जिल्हा समन्वयक प्रा.डॉ. सोमीनाथ खाडे उपस्थितीत होते.



कोरोना काळात ,केरळ पुरग्रस्ताना मदत निधी देतांना प्राचार्या डॉ. सुनंदा तिडके,



कोरोना काळात ऑनलाईन लेक्चर घेतांना प्राचार्य डॉ.सुनंदा तिडके

## शैक्षणिक वर्ष 2020-2021

राज्यशास्त्र विभागाद्वारे सन 2020-21 मध्ये कोरोना महामारीच्या आपत्कालीन परिस्थितीत शासकिय नियमामुळे महाविद्यालये पुर्णपणे बंद होते म्हणून ऑन लाईन टीचिंग करून विद्यार्थ्यांचा अभ्यासक्रम पुर्ण केला वर्षभर सतत विद्यार्थ्यांशी ऑनलाईन झुम अँपद्वारे संवाद साधला या साठी प्राचार्या डॉ.सुनंदा तिडके व प्रा. सचिन जयस्वाल यांनी आपसात विषयावर तासिकांची विभागणी केली व झुम अँपद्वारे विद्यार्थ्यांच्या तासिका घेतल्या याचे संपुर्ण रेकॉर्ड युट्युब व्हीडीओ,लिंक व झुम लेक्चर रेकॉर्ड ठेवले आहे. कोरोना महामारीमध्ये विद्यार्थ्यांशी सतत फोनद्वारे झुम अँप द्वारे संपर्क ठेवून विद्यार्थ्यांना मानसिक आधार दिला व या महामारीच्या काळामध्ये विद्यार्थ्यांशी संपर्क ठेवला.

जागतिक महामारी व या कठीण परिस्थितीत अँक्याडमीक अँकटीव्हीटी म्हणून ऑनलाईन इंटरनेशनल वेबिनार चे आयोजन राज्यशास्त्र विभागाद्वारे दि.०३ जलै २०२० रोजी ऑनलाईन झुम अँप द्वारे केले होते व वेबिनार चा विषय “भारताचे परराष्ट्र धोरण :उदयोन्मुख आव्हाने व त्यावरील उपाय ” हा होता. या वेबिनारासाठी प्रमुख पाहुणे म्हणून प्रा. डॉ. नवनाथ आघाव (विभाग प्रमुख राज्यशास्त्र विभाग,एस.बी महाविद्यालय औरंगाबाद ) आणि प्रा. डॉ.रविंद्र भणे (विभाग प्रमुख राज्यशास्त्र विभाग शिवाजी विद्यापीठ,कोल्हापूर) हे होते या वेबिनार च्या अध्यक्ष स्थानी प्राचार्या डॉ सुनंदा तिडके तर प्रमुख आयोजक प्रा.सचिन जयस्वाल हे होते या वेबिनारच्या यशस्वितेसाठी प्रा.डॉ. विजय केंदळे प्रा. डॉ. सोमिनाथ खाडे,प्रा.प्रमोद ढाकणे,प्रा. प्रमोद चव्हाण,प्रा. षाजी सहदेव यांनी सहकार्य केले.

या वेबिनारमध्ये एकूण ३७८ संशोधकानी सक्रिय सहभाग नोंदविला व त्यांना सहभागी प्रमाणपत्र ऑनलाईन वितरण करण्यात आले.

बी.ए. तृतीय मुख्य विषय राज्यशास्त्र मधील विद्यार्थ्यांना प्रकल्प अहवालासाठी विभागाद्वारे मार्गदर्शन केले व प्रा.डॉ.बलीराम कटारे(राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख,बद्रीनारायण बारवाले महाविद्यालय,जालना) यांचे एक दिवसीय व्याख्यान राज्यशास्त्रातील विद्यार्थ्यांना करियर संबंधीत मागदर्शन व भविष्यातील संधी ठेवण्यात आले.

अशाप्रकारे राज्यशास्त्र विभागाद्वारे कोरोना महामारी काळात २०२०-२१ या शैक्षणिक वर्षात विविध उपक्रमांद्वारे विद्यार्थ्यांशी संवाद ठेवले व त्याचा अहवाल वरील प्रमाणे आहे.

प्रा. सचिन जयस्वाल  
राज्यशास्त्र विभाग

प्राचार्य  
डॉ. सुनंदा तिडके

## राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी महाविद्यालय जालना

स्वयंरोजगार व व्यवसाय मार्गदर्शन व्याख्यान

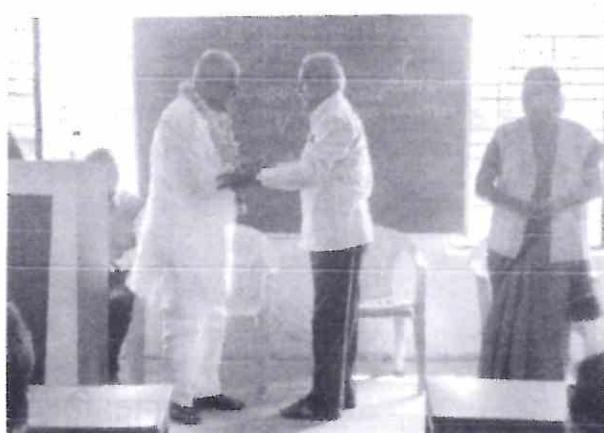
आठवाल: २०१८-१९

दिनांक : १०/०३/२०१९ रोजी राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी महाविद्यालय, जालना येथे स्वयंरोजगार व व्यवसाय मार्गदर्शन विभागातंर्गत विशेष व्याख्यान आयोजित केले या कार्यक्रमाचे प्रमुख व्याख्याते - श्री आंबादास रगडे(माजी जिल्हा समन्वयक स्टेट बँक ऑफ इंडीया) और गाबाड तसेच कार्यक्रमाचे अध्यक्ष मा. डॉ. नारायणराव मुंढे (संस्थेचे संस्थापक) व प्रमुख उपस्थिती प्राचार्य डॉ. सुनंदा तिडके, प्रा. डॉ. बापुसाहेब म्हरके (स्वयंरोजगार व व्यवसाय मार्गदर्शन समिती प्रमुख) यांची उपस्थिती होती. या वेळी प्रमुख पाहुणे मा. आंबादास रगडे यांनी आपल्या व्याख्यानात सांगितले की, बँक क्षेत्रात नोकरीची पद्धत कसी व स्पर्धेच्या काळात विद्यार्थ्यांनी कोणकोणत्या गोष्टीची काळजी घ्यावी या संदर्भात सविस्तर माहिती दिली याच बरोबर विद्यार्थ्यांनी स्पर्धात्मक परीक्षा करीता सर्व विषयावर व्यापक विचार करून आपले करीअर तयार करावे असे मत व्यक्त केले.

तसेच मा. डॉ. नारायणराव मुंढे यांनी सांगितले की आजचा विद्यार्थी हा विविध स्पर्धेत टिकावा म्हणून त्यांनी परिश्रम करणे गरजेचे आहे. तसेच या कार्यक्रमानिमित्त प्रश्नांची उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांना बक्षिस देण्यात आले.

या कार्यक्रमाच्या समारोप प्रसंगी प्राचार्या डॉ. सुनंदा तिडके यांनी आपल्या भाषणात म्हटले की महाविद्यालयातील विद्यार्थी व विद्यार्थींनी यांनी विविध क्षेत्रात परिक्षामध्ये यश संपादन करण्यासाठी पुर्वीचे जुने व नविन पुरत्तके संदर्भ ग्रंथ वाचने आवश्यक आहे. तेव्हांच स्पर्धात्मक परिक्षामध्ये गुणवत्ता निर्माण करता येईल असे प्रतिपादन केले.

या कार्यक्रमाचे सुत्रसंचालन प्रा. डॉ. सविता मुंढे यांनी केले तर आभार प्रा. डॉ. आंबादास रगडे गिन्हे यांनी मानले या कार्यक्रमास प्राध्यापक वृंद व विद्यार्थींनी यांची बहुसंख्येने उपस्थिती होती.



मा.आ.डॉ. नारायणराव मुंढे,

श्री आंबादास रगडे यांचा

सत्कार करतांना

## राष्ट्रभाता झंदिशा गांधी महाविद्यालय, जालना माजी विद्यार्थी मेळात्याचे आयोजन

आज दि.०४/१०/२०१८ रोजी महाविद्यालयात माजी विद्यार्थी मेळावा घेण्यात आला या कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी महाविद्यालयाच्या प्राचार्या डॉ. सुनंदा तिडके तर प्रमुख पाहुणे म्हणून महाविद्यालयाचे माजी विद्यार्थी प्रसिद्ध कवयत्री रेखा गतखणे, नायब तहसिलदार श्री संदिप ढाकणे, नगरसेवक अमजद खॉन, प्रा. वसीम पटेल व शिक्षिका प्रभा जाधव हे उपस्थित होते.

माजी विद्यार्थीनी रेखाताई गतखणे यांनी आपले विचार व्यक्त करतांना म्हंटले की, खरच जीवन सुंदर आहे घ्येय ठरवून जगले पाहिचे या कवितेतुन जीवनाबद्दलच्या व महाविद्यालयाबद्दलच्या आपल्या भावना व्यक्त केल्या याच बरोबर दुसरे प्रमुख पाहुणे नायब तहसिलदार श्री संदिप ढाकणे म्हणाले की संघर्षाशिवाय व कष्टाशिवाय जीवनात काहीही मिळत नाही त्यासाठी विद्यार्थ्यांनी विद्यार्थी जिवनात कष्ट केले पाहिचे ज्या ज्या वेळी महाविद्यालयाला आमची गरज निर्माण होईल त्या त्या वेळी आम्ही निश्चित उपस्थित राहु असे म्हणाले तसेच प्रा. वसीम पटेल यांनी प्रत्येक शिंपल्यात मोती मिळत नाही आईचे प्रत्येक पोर कृष्ण बनत नाही या कवितेच्या माध्यमातून महाविद्यालय बद्दलची आपली भावना व्यक्त केली. हे महाविद्यालय मला माझ्या कुंटूंबाप्रमाणे वाटते या महाविद्यालयाने मला भरपूर प्रेम दिलेले आहे. या महाविद्यालयाचे ऋण मी आयुष्यभर फेडू शकणार नाही अशा भावना त्यांनी व्यक्त केल्या. तसेच नगरसेवक अमजद खॉन यांनी खेळाबद्दल विद्यार्थ्यांना माहिती दिली व या महाविद्यालयात खेळासाठी नेहमी प्रोत्साहन मिळते. याचा विद्यार्थ्यांनी फायदा घ्यावा असे विचार व्यक्त केले.

याशिवाय शिक्षिका प्रभा जाधव, महेश उफाड, रखमाजी कांबळे, बाबु पवार, पंढरी गंडे, गोविंद चाटे, आशिष तिडके, संतोष तिडके, अनिल मिसाळ, मुकूंद लहाने आदी माजी विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

या कार्यक्रमाच्या समारोपा प्रसंगी प्राचार्या डॉ. सुनंदा तिडके म्हणाल्या की तुम्ही उच्च पदावर काम करतात हे पाहुन आम्हाला आनंद होत आहे. तसेच समाजाच्या विकासासाठी जे जे चांगले करता येईल त्या दिशेने आपण कार्यक्रम करत रहा याही पुढे आपण समाजाचे काही देणे लागतो ही भावना सतत जपण्याचा प्रयत्न करा असे प्रतिपादन केले कार्यक्रमाचे सुत्रसंचालन प्रा. भिमराव वाघ यांनी तर आभार प्रदर्शन प्रा. डॉ. ज्योती धर्माधिकारी यांनी मानले

या कार्यक्रमासाठी शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.



३९ जानेवारी २०१९ विद्यार्थी विकास विभागातंर्गत विशेष व्याख्यान देतांना श्री महेश उफाड



माजी विद्यार्थी मेळावा उद्घाटन प्रसंगी प्राचार्या डॉ. सुनंदा तिडके, प्रमुख पाहुणे डॉ. नारायण बोराडे, डॉ. पोपळघट, कवयित्री रेखा गतखणे, उत्कृष्ट शिक्षिका प्रभा जाधव, प्रा. भिमराव वाघ

## वनस्पती शास्त्र विभागातर्फे राष्ट्रीय ई- परिषदेचे आयोजन

राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी महाविद्यालय जालना, वनस्पतीच्या शास्त्र विभागाच्या वतीने जैविक विज्ञान आणि सद्यास्थिती या विषयावर राष्ट्रीय परिषदेचे आयोजन दि. २९/६/२०२० रोजी करण्यात आले होते.

ऑनलाईन राष्ट्रीय परिषदेचे उद्घाटन प्रसंगी प्राचार्य डॉ. सुनंदा तिडके यांनी आपले मनोगत व सदिच्छापर संदेशाचे विवेचन केले या प्रसंगी प्रा. डॉ. बबन इंगोले, शास्त्रज्ञ सागर विज्ञान शास्त्र गोवा यांचे बिज भाषन झाले. समुद्र किनाऱ्यावरील जिव विविधता आणि इकोटुरिज्म या विषयावर त्यांनी आपले अभ्यासपुर्ण मनोगत व्यक्त केले प्रा.डॉ.सौ.विद्या निरंजन विभाग प्रमुख बॉयो टेकनॉलिजी, सी.व्ही. इजिनिअरींग कॉलेज बँगलोर, यांनी बायो इन्फोरमेटीक्स इनहेरेंट लाईफ लाईन फॉर बायोलॉजी या विषयावर अभ्यासपुर्ण भाषण केले. प्रा.डॉ.अरविंद धाबे वनस्पती शास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ औरंगाबाद यांचे इम्युनिटी बुस्टर हर्बल प्लाट या विषयावर कोरोनाशी लढण्यासौषधी वनवस्पतीचे योगदान या विषयी विवेचन केले प्रा. डॉ. शिवेश प्रतापसिंग प्राणीशास्त्र विभाग प्रमुख पी.जी. कॉलेज सतना, मध्यप्रदेश यांनी औषधी वनस्पती आणि कोरोनाशी लढा या विषयावर रोग प्रतिकारक शक्ती वाढवणाऱ्या काही औषधी वनस्पतीचा उपयोग या विषयावर अभ्यासपुर्ण सादरीकरण केले. अध्यक्षयी बिज भाषणात प्रा.डॉ. अशोक चव्हाण वनस्पती शास्त्र विभाग, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ औरंगाबाद यांनी परिषद आयोजना मागील उद्दीष्ट आणि आयोजना बद्दल संस्था अध्यक्ष डॉ. नारायणराव मुंढे अध्यक्ष भगवान शिक्षण प्रसारक मंडळ, गेवराई, प्राचार्य डॉ. सुनंदा तिडके, परिषद आयोजक प्रा. डॉ. गौतम वाकळे, वनस्पती शास्त्र विभाग प्रमुख आणि प्रा. डॉ. सोपान चव्हाण यांचे अभिनंदन केले.

दुसऱ्या सत्राचे अध्यक्ष प्रा.डॉ. बी.एम. करेप्पा विभाग प्रमुख वनस्पती शास्त्र आणि बायोटेकनॉलिजी ज्ञानोपासक महाविद्यालय, परभणी हे होते या सत्रामध्ये प्रा.डॉ. माणिक खंदारे ज्ञानोपासक महाविद्यालय जिंतुर यांचे वनस्पतीचे साथीच्या रोगावर असणारे उपयोगी गुणधर्म या विषयावर अभ्यासपुर्ण सादरीकरण केले प्रा.डॉ.सोपान चव्हाण राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी विद्यालय जालना यांनी सुध्दा शोधनिबंधाचे सादरीकरण केले. या प्रसंगी विविध महाविद्यालयातील संशोधक मार्गदर्शक, प्राध्यापक, आणि विद्यार्थी यांनी आपल्या संशोधन निबंधाचे वाचन केले. समारोप समारंभाचे प्रमुख पाहुणे प्रा.डॉ. सोपान चव्हाण हे उपस्थित होते ज्या विधान परिषदेचे आयोजन प्रसंगी देशातील विविध राज्यामध्युन ५७० नोंदनिकृत प्रतिनिधी होते. परिषद, यशस्वी करण्यासाठी परिषदेचे मुख्य आयोजक प्राचार्य डॉ. सुनंदा तिडके प्रा. डॉ. गौतम वाकळे आणि प्रा. डॉ. सोपान चव्हाण यांनी विशेष प्रयत्न केले. आभार प्रदॱ्यन प्रा. डॉ. संतोष देशपांडे यांनी व्यक्त केले.

आपला

प्रा.डॉ. गौतम वाकळे

संयोजक राष्ट्रीय विज्ञान परिषद

# राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी महाविद्यालय, जालना

## विवेक वाहिनी अष्टवाल

शैक्षणिक वर्ष 2019-2020

राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी महाविद्यालयात विवेक वाहिनी ही २००१ पासून कार्यरत आहे.

डॉ. नरेंद्र दाभोलकर यांनी महाविद्यालयातील स्तरावर हा उपक्रम सुरु केला होता विद्यार्थ्यांमध्ये विवेकशक्ती जागृती व्हावी व विद्यार्थी हा अधिकाअधिक विवेकाधिष्ठ व्हावा व अंधश्रद्धा मुक्त समाज निर्माण व्हावा हा त्यामागचा उद्देश होता.

‘आपला विकास आपल्या हाती’

‘हक्क हवेत पण कर्तव्य आधी

असा विचार विवेक वाहिनीने पेरावा असा उद्देश होता.

महाविद्यालयात विवेक वाहिनी अंतर्गत वर्षभरात उपक्रम राबविले जातात. यामध्ये विद्यार्थ्यांनी करावयाचे उपक्रम खालीलप्रमाणे

- १) रोज ५ इंग्रजी शब्द पाठ करावेत.
- २) विद्यार्थ्यांनी रोज व्यायाम करावा.
- ३) आपल्या ओळखीच्या व्यक्तीरिक्त अन्य धर्मांच्या व्यक्तीशी ओळख करावी संवाद साधावा जेणे करून समाजात समरसता निर्माण होईल.
- ४) त्याचप्रमाणे रोज एक प्रार्थना म्हणावी गीत म्हणावे
- ५) एकत्री खात्रीचे वस्त्र विकत घ्यावे अशा प्रकारचे उपक्रम आहेत यासाठी महाविद्यालयात कार्यक्रमाचे आयोजन करतो.

डॉ. सुभाषचंद्र बोस जयंतीच्या मिनित्ताने व शहीद भगतसिंग यांच्या शहीद दिनी विभागाद्वारे कार्यक्रम घेतले अध्यक्षस्थान प्राचार्य डॉ. सुनंदा तिडके यांनी भुषविले तर प्रमुख पाहुणे म्हणून प्रा.डॉ. शोभा यशवंते व सचिव जयस्वाल हे होते, विद्यार्थ्यांचे प्रबोधन व्हावे या उद्देशाने हे कार्यक्रम घेण्यात आले.

विवेक वाहिनी हे कार्यक्रम माननिय प्राचार्य डॉ. सुनंदा तिडके, प्राध्यापक वृंद व विद्यार्थ्यांच्या सहकार्याने कार्यक्रम होत असतात. या कार्यक्रमात सर्वजन उत्साहाने भाग घेतात.

समाज प्रबोधनाचे व राष्ट्रीय एकात्मेच्या दृष्टीकोणातून विवेकवाहिनीचा उपक्रम हा महाविद्यालयात राबवला जातो. २०१९-२० व २०२०-२१ हे कोरोना काळात येत असल्यामुळे विद्यार्थ्यांमध्ये व पालकामध्ये आत्मविश्वास निर्माण व्हावा या दृष्टीनेदेखील विवेकवाहिनी भविष्यात तत्पर व कार्यक्षमतेने कार्य करील.

## शैक्षणिक वर्ष 2020-2029

राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी महाविद्यालयात  
विवेक वाहिनी ही २००१ पासून कार्यरत आहे.  
“आपला विकास आपल्या हाती  
हक्क हवेत पण कर्तव्य आधि”

संपुर्ण जग हे दोन वर्षांपासून कोरोना या भयावह आहे.



असतांना महाविद्यालयात प्रत्यक्षपणे विवेक वाहिनीचे राबविणे शक्य झाले नसले तरी या काळात विद्यार्थ्यांना सलोख्याचे वातावरण निर्माण व्हावे म्हणून महाविद्यालयातील प्राध्यापकांनी विद्यार्थ्यांच्या कुंटुंबाला व विद्यार्थ्यांला साह्यता देण्याचे महत्वाचे कार्य विवेक वाहिनी तर्फे करण्यात आले. विद्यार्थ्यांना त्यांच्या वैयक्तीक व कौटूंबीक स्वास्थ्याची काळजी घ्यावी म्हणून फोन करून सांगण्यात आले अशा प्रकारे विद्यार्थ्यांमध्ये धैर्य निर्माण व्हावे व कोरोना काळात निर्माण झालेल्या हवालदिल वातावरणाला त्यांना तोंड देता यावे यासाठी विवेक वाहिनीने कार्य केले.

विवेक वाहिनी तर्फे महाराष्ट्राचे माजी मुख्यमंत्री हरीत क्रांतीचे प्रणेत वसंतराव नाईक यांचा स्मृतीदीन १८ ऑगस्ट रोजी विवेक वाहिनी तर्फे आयोजित करण्यात आला. अशा कार्यक्रमाचे छोटे-मोठे कार्यक्रम विवेक वाहिनीने घेतले.

### कमीटी

- \* प्रा.डॉ. यशवंते एस.जे.
- \* प्रा.डॉ. सविता मुंडे
- \* प्रा.डॉ. अलिया कौसर
- \* प्रा.डॉ. सचिन जैस्वाल
- \* प्रा.डॉ. गिन्हे डी.पी.



नेताजी सुभाषचंद्रबोस यांना अभिवादन करतांना प्राचार्य डॉ. सुनंदा तिडके व इतर



३०जानेवारी २०१९ महात्मा गांधी पुण्यतिथी प्रसंगी बोलतांना डॉ विक्रम दहिफळे

# **Rashtramata Indira Gandhi Arts, Commerce and Science College, Jalna.**

## **Department of English**

### **Report of Webinar - 30th June 2020**

Occasion: Superannuation of Dr. Alka Nathrekar, who is a scholar of English literature and a translator, working as Head of Department of English at Smt. Dankunwar Mahila Mahavidyalaya, Jalna.

Invitation: Publication of webinar news in Maharashtra Times, Samna, and Pudhari

On 30th June 2020, On the auspicious eve of Gurupornima, Dr. Alka Nathrekar was felicitated with a shawl and a Saree by hands of principal Dr. Sunanda Tidke, in the presence of Dr. Jyoti Dharmadhikari and Shri. Vithal Gadekar, physical distance and other essential safety measures were followed.

Librarian Dr. Vikram Dahifale, Prof. Sachin Jaiswal, Office Superintendent Shri. Bhaskar Shinde and others were present at the occasion in the college.

One Day National Level Webinar on Translation started at 4:00 p.m. Dr. Jyoti Dharmadhikari welcomed online keynote speaker Prof. Dr. E. V. Ramakrishnan, resource person Prof. Dr. A. G. Khan, Prof. Dr. Uttam Ambhore, guest of honour Dr. Alka Nathrekar and participants joined on Zoom and Facebook platform in welcome speech requesting principal Dr. Sunanda Tidke to chair the session. This webinar was not only an unforgettable gift to our teacher, scholar, translator, mentor, parent but also an intellectual feast to the teaching fraternity in covid-19 lockdown i. e. work from home. It wasn't possible for all participants to attend seminar on a particular date and time due to tight academic schedule but ICT make it possible to gather all of us on one online platform.

Prof. Dr. Uttam Ambhore welcomed the initiative taken by Rashtramata College congratulating the principal and faculties of the college in his introductory speech. He also said that for first time such kind of webinar was organised by a college in the honour of a professor of other college. He narrated the importance of translation in India for National exchange of literature. He presented a brief review of status of translation in Marathwada region.

Before keynote address, Shri. Vithal Gadekar introduced Prof. Dr. E. V. Ramakrishnan in brief.

The keynote speaker took a brief review of translation in India. He focused on cultural trends in translation, politics of translation, world literature and translation and post-colonial translation. There is a relationship between tourism and translation. In fact tourism inspires a translator to translate the native literature in the language of visited country and vice versa. Indian literature became world famous because it was translated into English. The mesmerized keynote address was highly appreciated by the participants.

Shri. Vithal Gadekar introduced resource person Dr. A. G. Khan. In his address, Dr. Khan concentrated on translation studies, theory of translation, formal correspondence, acceptability and adherence to the language being translated. In India, a major role was played by Sahitya Academy in translation explaining with examples of translated dramas, novels and poetries.

Dr. Jyoti Dharmadhikari introduced guest of honour Dr. Alka Nathrekar in detail by recollecting her literary work, academic and educational activities performed during her service period.

Dr. Nathrekar narrated her journey and development of interest towards translation for the intelligibility of understanding literature in India and world. She was focused on importance of translation from the point of vivid languages in India from various States. On this occasion, former principal of Smt. Dankunwar Mahavidyalaya, Dr. Shailaja Chandorkar and younger sister of Dr. Nathrekar also shared their views and memories of Dr. Alka Nathrekar.

In chairperson's address principal Dr. Sunanda Tidke summarised speakers and praised our patron hon'ble Dr. Narayanrao Mundhe who always supports curricular and co-curricular activities in college. She explained the importance of literature in human life and also in present covid-19 scenario. Literature has been always inspirited, encouraged, motivated and supporting human being since ancient time. Citizens from different countries are bonded with each other due to readings of translated world literature in their native languages.

Vote of thanks was proposed by Shri. Vithal Gadekar and also declared the conclusion of webinar. Our ICT team which includes Chinmay Kulkarni, Ms. Ramani Shubham Kulkarni, Shri. Satish Kanthale, Nitin Jardad managed this online webinar. Total ??157 participants registered for the webinar. They participated on Zoom and Facebook platform including former students of Dr. Nathrekar, academicians from different colleges. Colleagues from our college, office superintendent Shri. Bhaskar Shinde, non-teaching staff helped and participated in this webinar making it a grand successful.

Date: 7th July 2020

## **विषय : भाषा विभाग लॉकडाऊन शैक्षणिक कार्य**

**प्राचार्यांनी**

केलेल्या भ्रमणध्वनी वरील सूचनेनुसार कोट्हिड १९ मूळे लागु लांकडाऊन मध्ये घेतलेल्या विविध शैक्षणिक उपक्रमाची माहिती अहवाल प्रस्तुत करत आहे.

१. दिनांक १७ मार्च रोजी सुरु होणाऱ्या परीक्षा विद्यापीठाने कोरोना मुळे पुढे ढकलल्या आणि दिनांक २२ मार्च रोजी जनता कफर्यू आणि त्यानंतर लॉकडाऊन जाहीर झाले दत्तक घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना तसेच संपर्कात असलेल्या इंग्रजी विषयाच्या सर्व विद्यार्थ्यांना वेळोवेळी परीक्षेच्या संदर्भात माहिती दिली.
२. परिस्थिती अनेक दिवस सुधारणार नाही असे बघुन मा. प्राचार्यां यांनी सूचना केल्या विद्यार्थी हवालदिल झाले अशा विद्यार्थ्यांची विचारपुस करून त्यांना मानसीक धीर दिला व परिक्षेच्या संदर्भात वेळोवेळी मार्गदर्शन केले समाज माध्यम(व्हॉट्सप) ग्रुप तर्फे मुलांना एकत्रितपणे मार्गदर्शन केले.
३. विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक टृष्ट्या कार्यरत ठेवण्यासाठी गुगल क्लासरुम तयार करून त्यावर मार्गदर्शन सुरु आहे. त्यामध्ये शैक्षणिक साहित्य पुरविणे आणि सामान्य ज्ञानाची परीक्षा घेणे असे उपक्रम राबवले .
४. विद्यार्थ्यांना इंग्रजी विभागाच्या अध्यापनात संदर्भात ई-कन्टेन्ट गूगल क्लासरुम वर तयार करून दिले.
५. दिनांक ४ जून रोजी प्राचार्य मॅडम यांनी केलेल्या मार्गदर्शनानुसार एक बहुभाषिक राष्ट्रीय सेमिनारचे आयोजन केले टिचिंग ऑफ लॅंग्वेजेस पोस्ट कोवीड सिनारओ या विषयावरी दिनांक ११ जुन २०२० रोजी सकाळी १० वाजता झूम मीटिंग वर इंग्रजी, मराठी, हिंदी, उर्दू या चार भाषांचे मिळून एक वेबिनार आयोजन केला. वेबिनारमध्ये सर्व राष्ट्रीय स्तरावरील तज्ज्ञ लोकांचे आयोजन केले सहभागी तज्ज्ञ.
  - अ) डॉ. सुनंदा तिडके प्राचार्य, अध्यक्ष
  - ब) प्रोफेसर उत्तम अंभोरे, इंग्रजी विभाग प्रमुख आणि इंग्रजी अभ्यास मंडळ अध्यक्ष डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद उद्धाटक
  - क) प्रोफेसर मनोहर जाधव मराठी विभाग सावित्रीबाई फुले विद्यापीठ पुणे तज्ज्ञ मार्गदर्शक.
  - ड) प्रोफेसर अफजल खान, संचालक बीसीयुडी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, आणि संचालक डॉक्टर रफिक उच्च शिक्षण आणि संशोधन संस्था औरंगाबाद.
  - इ) प्रोफेसर अलका नारायण गडकरी, हिंदी विभाग प्रमुख शिवाजी महाविद्यालय कनकडी
  - ई) प्रोफेसर नितिन घरबडे, विभाग प्रमुख कॅम्प्युटर सायन्स आणि इंजिनिअरिंग विभाग, हिरकणी कॉलेज ऑफ इंजिनियरिंग आणि टेक्नॉलॉजी जबलपूर मध्यप्रदेश

६. एक दिवसीय बहुभाषिक राष्ट्रीय वेबिनार विदेश आणि भारतभरातून प्रचंड असा प्राध्यापकांचा प्रतिसाद मिळाला जवळजवळ ११० सहभागी प्राध्यापक यांनी वेबिनारचा लाभ घेतला सर्वांना ई-सर्टिफिकेट देण्यात आले इंग्रजी विभागप्रमुख या संयोजक तर मराठी हिंदी उर्दू विभागप्रमुख यांनी समन्वयक अशी महत्वपुर्ण भूमिका पार पाडली. विभागातील सर्व प्राध्यपकांनी वेबिनारच्या यशस्वीतेसाठी प्रयत्न केले सर्व प्राध्यापक व शिक्षकेतर कर्मचारी यांनी सहकार्य केले .
७. दिनांक १६/६/२०२० आदेशाप्रमाणे इंग्रजी विभागाचा अभ्यासक्रम वेबसाईटवर अद्यावत करण्यासाठी दिनांक २३ जुन २०२० रोजी ई मेल द्वारे पाठवला या अभ्याक्रमानुसार विषयाचे महत्व ध्येय आणि उद्दिष्टे स्पष्ट केली.
८. विद्यापीठीय परीक्षा विभागाच्या नियुक्तीनुसार बी.एस.डब्ल्यू या वर्गाच्या अनिवार्य इंग्रजी या विषयाच्या प्रमुख (प्रश्नपत्रिका काढण्यासाठी) म्हणून नियुक्ती दि. १८/६/२०२० रोजी प्रश्नपत्रिका विद्यापिठाला समक्ष सादर केल्या.
९. इंग्रजी विभागाच्या वतीने एका समीक्षा विषयक वेबिनार चे आयोजन करण्याचे ठरवले व त्याची परवानगी माननीय प्राचार्यांनी दिली.
१०. दिनांक २६/०६/२०२० जालना जिल्ह्यातील इंग्रजी विषयाच्या तज्ज्ञ आणि प्रसिद्ध अनुवादक प्रोफेसर अलका नाथेकर यांच्या निवृत्ती निमित्त महाविद्यालयामध्ये माननीय प्राचार्य व इंग्रजी विभागाच्या वतीने सत्कार समारंभ आयोजित केला.
११. याच वेळी राष्ट्रीय वेबिनार अनुवाद या विषयावर घ्यायचे ठरले आणि हा अनुवाद वेबिनार प्रा. नाथेकर यांच्या कार्याला समर्पित करायला प्राचार्यांनी परवानगी दिली .  
 अ) डॉ. सुनंदा तिडके , अध्यक्ष  
 ब) प्रोफेसर उत्तम अंभोरे, इंग्रजी विभाग प्रमुख , इंग्रजी अभ्यास मंडळ अध्यक्ष , प्रसिद्ध अनुवादक डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ औरंगाबाद: उद्घाटनपर भाषण.  
 क) प्रोफेसर ई.व्ही.रामकृष्णन डीन, गुजरात केंद्रीय विद्यापीठ गुजरात तसेच केरळ साहित्य अकादमी चे प्रसिद्ध अनुवादक इंग्रजी विषयाचे तज्ज्ञ बीजभाषण  
 ड) प्रोफेसर अफजल खान, संचालक बीसीयुडी डॉक्टर बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा युनिवर्सिटी औरंगाबाद, इंग्रजी विषय तज्ज्ञ उर्दु साहित्य अकादमीचे ख्यातनाम अनुवादक तज्ज्ञ मार्गदर्शक
१२. या राष्ट्रीय वेबिनार ला क्षेत्रात काम करणाऱ्या इंग्रजी तज्ज्ञ प्राध्यापकांना आमंत्रित करण्यात आले होते अत्यंत महत्वपुर्ण अशा ठराविक लोकांना वेबिनार मध्ये प्रवेश मिळाला देशभरातून १५१ सहभागी तज्ज्ञ प्राध्यापक, भारतभरातल्या विविध महाविद्यालयाचे प्राचार्य, यशवंत राव चव्हाण मुक्त विद्यापीठाचे संचालक विविध वर्तमानपत्राची संपादक पत्रकार, महाविद्यालयातील सर्व प्राध्याक व शिक्षकेतर कर्मचारी यांचा सहभाग होता संयोजक म्हणून इंग्रजी विभाग

प्रमुख डॉ. ज्योती धर्माधिकारी आणि समन्वयक म्हणून प्रा. विठ्ठल गाडेकर यांनी काम पाहिले शैक्षणिक दृष्ट्या या कार्यक्रमाला अत्यंत महत्व प्राप्त झाले.

१३. मा. प्राचार्यानी झुम वेळोसेळी झुम मिटिंगद्वारे सगळ्याना मार्गदर्शन करून शैक्षणिक आणि वैयक्तीक मार्गदर्शन केले .कोळीड च्या अवघड काळात पुढील उपक्रमासाठी त्यांनी मार्गदर्शन केले.
१४. इतर महाविद्यालयाच्या शैक्षणिक व्यासपिठावरून मार्गदर्शन
१५. आरजीएमआय-जालना या पेसबुक पेज वरून विद्यार्थ्यांची सतत संपर्कात राहून त्यांच्यासाठी महत्वपूर्ण व्हिडीओ किलप उपलब्ध करून देण्यात येतात.
१६. बारावीच्या निकालानंतर प्रवेश प्रक्रिया वरती मा. प्राचार्याच्या सुचनेनुसार काम सुरु आहे. या रोष्ट्रीय वेबीनारमध्ये भाष्या विषयाच्या प्राध्यापकांनी सहकार्य केले.

- |                 |   |
|-----------------|---|
| * इंग्रजी विभाग | - डॉ. धर्माधिकारी ज्योती, विठ्ठल गाडेकर |
| * हिंदी विभाग   | - डॉ. बिक्रड ए.एस., डॉ. यशवंते एस.जे.   |
| * मराठी विभाग   | - डॉ.उमेश मुंडे , डॉ.गिन्हे डी.टी       |
| * उर्दू विभाग   | - डॉ.आलिया कौसर, डॉ. शेखा वहाब          |

संयोजक  
डॉ. ज्योती धर्माधिकारी,  
इंग्रजी विभाग प्रमुख

**BSP Mandal, Georai's  
RASHTRAVAYA INDRA GANDHI ARTS, COMMERCE, AND SCIENCE COLLEGE, JALNA**

**National webinar on  
TRANSLATION**

In the honour of Guru Dr. Alka Natherkar's superannuation

**Key-Note Address:** Prof. E. V. Ramkrishnan  
Dean (Inormer), Central University, Gujarat.

**Eminent Speaker:** Prof. A.G. Khan  
Director (Academics) BCD, BAME, A'bud.  
Director, Dr. Radu Zakaria Higher Learning St. A'bud

**Dr. Elham Ambore**  
Chairman, BOS and  
Head Department of English  
Dr. Bahauddin Ambedkar Marathwada  
University., Aurangabad.

**Guest of Honour:** Prof. Alka Natherkar  
Eminent Scholar, Translation

**Convener:** Dr. Yodh Dharmadhikari  
Head, Department of English

**Coordinator:** Asst. Prof. Vilhal Gadekar  
Department of English

**Chief Organizers:** Dr. Sunanda Tilke  
Principal

Join us on Tuesday, June 30<sup>th</sup>, 2020. Time- 4pm to 6pm  
Zoom meeting ID- 831 7909 8561

# राष्ट्रभाता इंदिरा गांधी महाविद्यालय, जालना

## (मराठी विभाग)

मराठी भाषा गौरव दिन व मराठी विभाग अहवाल शै. वर्ष - २०१८-१९

राष्ट्रभाता इंदिरा गांधी महाविद्यालयामध्ये मराठी राजभाषा गौरव दिनाचे आयोजन दिनांक २७/०२/२०१९ रोजी करण्यात आले, कार्यक्रमाचे अध्यक्ष मा. आ. डॉ. नारायणराव मुंडे ,प्रमुख उपस्थिती प्राचार्य डॉ. सुनंदा तिडके होते यावेळी मराठी विभाग प्रमुख डॉ. उमेश मुंडे कार्यक्रमास उपस्थित होते प्रमुख वक्ते म्हणून बोलत असतांना प्रा.डॉ. के.जी. सोनकांबळे यांनी कुसूमाग्रज यांचा जन्म दिवस हा मराठी भाषा गौरव दिन म्हणून साजरा करतो.

ज्ञानपीठ पुरस्कार प्राप्त कुसूमाग्रजांचे साहित्य हे मराठीच्या शिरावर ज्ञानाचा तुरा रोवणारे आहे. कथा कांदबरी आणि कविता हा त्यांच्या साहित्याचा प्राण होता. इंग्रजांच्या राजवटीत सुध्दा त्यांचे मराठी साहित्य बहारत होते.माणसाची कर्तृत्व,माणसाची महानता,हा त्याचा आशय होता. बाबा आमटे यांच्या सत्कार प्रसंगी त्यांचे महारोग्यांची सेवा करणारे योगदान हा विषय कुसूमाग्रजांना मानसाच्या कर्तृत्वाला सलाम करणारा ठरेल या वेळी संस्थेचे व कार्यक्रमाचे अध्यक्ष मा. आ.डॉ.नारायणराव मुंडे साहेब यांनी कुसूमाग्रजांचे साहित्यातील व स्वांतंत्र्य चळवळीतील योगदानावर प्रकाश टाकला.

आद्यकवी मुकुंदराज कवियत्री महदंबा असे मराठीला लाभलेले कर्तृत्वान मानसामुळे मराठी भाषा टिकून आहे. असे म्हणाले .प्राचार्या डॉ. सुनंदा तिडके यांनी माणसाने सतत वाचन केले पाहिजे. वाचनाने माणसाचे मन सुसंस्कृत बनते. जेव्हा माणसे मनाने विस्तापित होतात तेव्हा साहित्य हे मानसाला जान आणि भान देण्याचे काम करते असे विवेचन केले .

कार्यक्रमाचे सुत्रसंचालन प्रा.डॉ.उमेश मुंडे यांनी केले तर आभार प्रा. डॉ दादासाहेब गिन्हे यांनी मानले या वेळी प्राध्यापक विद्यार्थी आणि कर्मचारी उपस्थित होते.

प्राचार्य.

# हिंदी विभाग अहवाल

2019-2020

हिंदी विभाग की और से महाविद्यालय मे प्रति वष के अनुसार इस वर्ष भी राष्ट्रीय हिंदी दिवस का आयोजन किया था। इस समारोह में अध्यक्ष के रूप में महाविद्यालय की प्रधानाचार्य डॉ. सुनंदा तिडके उपस्थित थी। प्रमुख अतिथी के रूप में प्रा.डॉ. शोभा यशवंते थी। सूत्र संचलन सांस्कृतिक विभाग प्रमुख सचीन जयस्वाल इन्होने किया तथा कृतज्ञता ज्ञापन डॉ. ज्योती धर्माधिकारी ने किया।

३१ जुलाई को प्रेमचंद जयंती का कार्यक्रम लिया गया हिंदी भाषा को समृद्ध बनाने के लिए एवं हिंदी भाषीक रुची निर्माण हो इस दृटी से विभाग सदैव तत्पर रहता है।

सृजन नामक भितिपत्रक का अनावरन भी विभाग की औरसे किया जाता है परंतु कोविड १९ की महामारी विश्वभर मे फैल जाने के कारण कोरोना का संसर्ग ना हो इसलिए विद्यार्थीयो को विशिष्ट अंतर रखकर कार्यक्रम लिए गये शासन के नियमोका पुर्णतः पालन किया गया। हिंदी विभाग ने ऑन लाईन कार्यक्रम में भी सहभाग दिया महाविद्यालय की और से मल्टी लॅग्वेज का कार्यक्रम संपन्न हुआ।

तिथि ११ जून २०२० को प्रातः १०:०० बजे माननीय प्रदानाचार्य डॉ. सुनंदा तिडके के मार्गदौन के अनुसार एक अंतरजाल बहुभाषिक राष्ट्रीय संगोष्ठी का आयोजन किया गया था। इस संगोष्ठी में विभाग की औरसे हिंदी की प्रोफेसर अलका गडकरी शिवाजी महाविद्यालय कब्जड की विभाग प्रमुख को प्रमुख अतिथि का रूप में आमंत्रित किया गया था। उन्होने मानव विकास के लिये प्रधानाचार्याने कला की, हिंदी साहित्य में श्रमजीव वर्गों का चित्रण मिलता है। साहित्य कार्य ने मार्क्सवादी विचार धारा को प्रबल बनाने का अत्यंत महत्वपुर्ण कार्य किया है।

इस वेबीनार में प्रो. उत्तम अंभोरे, प्रो. मनोहर जाधव, प्रो. अफजलखान प्रो. नितिन हरबडे, आदी महानुभावों की उपस्थिती थी।

इस वेबीनार में ९१० प्रतिथानो शामिल हुए। इस मे अधिकांश छात्रोने सहभागिता ली। बहुभाषिक वेबीनार होने के कारण मराठी, हिंदी अँग्रेजी तथा उर्दु के छात्र इसर्स लाभान्वित हुए।

विभाग की और से छात्रो के ज्ञान में वृद्धी कराने का यह एक महत्वपुर्ण प्रयास रहा। इस कार्यक्रम को सफल बनाने के लिए प्रो. अभिमन्यु विरुड एवं प्रा. डॉ. शोभा यशवंते ने विशेष प्रयास किए।

इस तरह विभाग प्रगती की और अग्रेसर है।

डॉ. बिक्कड ए.एस.(हिंदी विभाग प्रमुख)

डॉ. यशवंते एस.जे.



राष्ट्रीय कार्यक्रम हिंदी दिवस, हिंदी विभाग तर्फे आयोजित करण्यात आला या प्रसंगी, प्राचार्या डॉ. सुनंदा तिडके, प्रा.डॉ. यशवंते शोभा व प्रा. सचिन जारवाल

प्राचार्य

डॉ. सुनंदा तिडके

.RASHTRAMATA INDIRA GANDHI COLLEGE, JALNA

:DEPARTMENT OF URDU:

Year -2020-2021

.Year 2020as all we know the pandemic year corona virus/ covid 19 pandemic is the defining global health crisis of our time and the greatest challenge we all faced

. It effects our Health, Economy, and Education. As per Principals order during lockdown period department of Urdu webinar.

. On July 11\_ 2020 department of Urdu and other departments of language of our collage organized one day “multi lingual Webinar” on “language teaching in post covid scenario”.

. Prominent speaker Dr A G Khan, former BCUD Director, Dr Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Aurangabad, He has 30 years teaching experience, he is well known Educationist and Urdu poet.

.He addressed and guided on “Urdu language teaching in post covid scenario”.

.He shared some brilliant ideas and talked about the easy way of online teaching methods. Urdu is Indian language that's why every one under stand it , the literature of Urdu shows the culture, Era of our country changes and challenges always been

the part of the literature, Teaching Urdu means you have the knowledge of subject as well as history behind every line of literature.

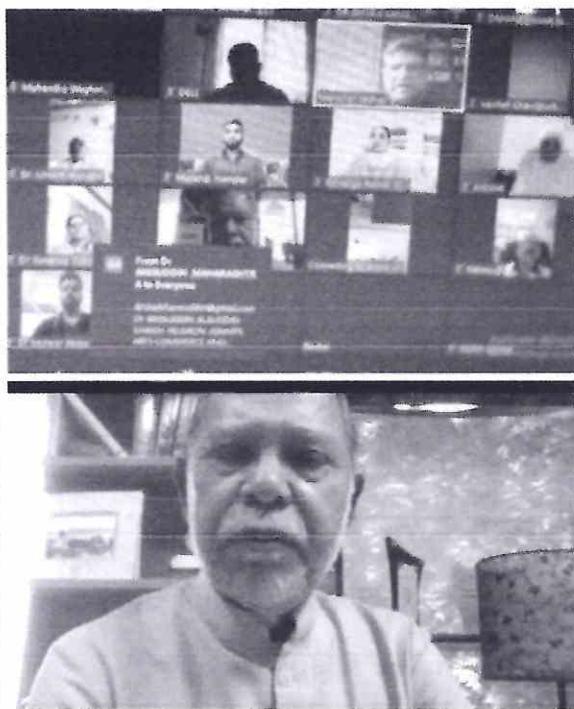
- . Near 400 participants participated in the Webinar.
- . As per our yearly department schedule, make "AAINA E URDU" wallpaper by students of BA, BSC. This activity improves the interest, thinking quality and subject knowledge. Dr Masood Ansari, of MSS College, jalna inaugurated the wallpaper, principal Dr Tidke S V , Express her view on Urdu poetry, Dr Aaliya kausar and Prof SK Abdul Wahab organised the program, large number of students of BA and BSC were present

#### Faculty:

1 Dr Aaliya kausar

2 Prof- Shaikh Abdul Wahab

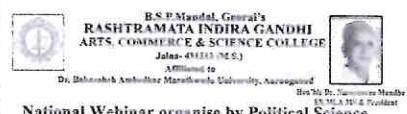
Principal.



#### اندرا گاندھی کالج جالنہ میں یوم خواتین



جانش ۱۷۔۱۸۔ (پدر بولیافت علی خان)  
اچ میں الاقوی یوم خواتین کے موقع پر  
راشتہ ۶۴ اخیرا گاندھی کالج جالنہ میں  
انقلب پیدائش کے تحت پورا گرام کا  
انقلابیں شی آجس کی صدارت کالج  
پڑا کی پریلی ڈاکٹر سندھ اختر کے نئے کی  
سمیان خصوصی وضع و ریلا امام کالج کی  
پریلی ڈاکٹر شعیح قرم یوسف نے  
بندوستی ۲۵ میں خواتین کے لئے  
مخفی قوانین اور ان کے استعمال کے  
طریقہ کار پر تفصیلی بحث کی لیکر یونیورسٹی  
تفہیم و حنافت کی ذمہ داری صرف



National Webinar organised by Political Science  
" Indian Foreign Policy : Emerging Challenges  
& The Road Ahead "



Resource Person



Prof. Dr. Navnath Aghav  
Head Dept. of Political Science  
S.M.Cuttack Arts and Commerce, Arranged  
Chairman RDS Political Science  
Dr. Balasaheb Ambedkar Marathwada University, Aurangabad

Prof. Dr. Ravindra Bhansali  
Prof. & Head Dept. of Political Science  
Shivaji University, Kolhapur

Organising Committee



Coordinator



Principal



Prof. Savitri Jinal  
Dept. of Political Science



Dr. Nandita Dabade  
Principal

Dr. Chavan P. T.  
HOD P.A. Dept.

Dr. V.N. Kende  
HOD Geography

Prof. Sharukt Khake  
HOD Economics

Dr. Palode S.S.  
HOD Sociology

Dr. S. G. Manech  
HOD History

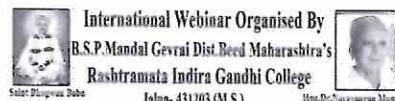
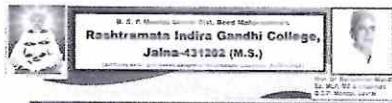
Registration Link :

ZOOM Link :

Webinar Time : 02/07/2020 Time : 11 am

[Free Registration](#)

[Free Registration](#)



Dr. Nandita Dabade  
EX M.A. M.Sc & President  
B.S.P.Mandal Govt

Title of Webinar

" Role of Science and Higher Education in Pandemic "

Resource Person  
Dr. Shrikant Khake  
Postdoctoral Researcher  
Osaka University, Osaka Japan



Free Registration

Organising Committee



Dr. Nandita Dabade  
Principal



Coordinator



Convener



Dr. Shinde N.S.  
Head of QAC & Sociology



Dr. Wakil G.L.  
HOD Botany

Dr. Supan Chavan  
HOD Dept.

Prof. Mundhe V.S.  
Chemistry Dept.

Prof. Ghuge V.T.  
HOD Mathematics

Prof. Digam R.R.  
Mathematics Dept.

Prof. Laxmi Indani  
Zoology Dept.

One Day National Webinar entitled,  
Intellectual Property Right ( IPR ) &  
Patent Filing

Dear Sir / Madam,  
Governing Body  
RASHTRAMATA INDIRA GANDHI COLLEGE , JALNA, M.S.

The Covid-19 pandemic has brought a drastic change in almost all walks of human life. The academic activities of the teaching university are no exception for that. However, we have decided to go online, as nothing can stop us from learning.

As a part of Work From Home concept, 100% of our college is involved in efforts to join online

for One Day National Multidisciplinary Webinar on an important topic, entitled,

Intellectual Property Rights & PATENT Filing

On Saturday, 13-06-2020, from 11:00 am to 01:00

Inviting Committee of National Webinar



ORGANISING COMMITTEE  
Dr. BETKAR M. M.  
Principal,  
Shri Ramoji English  
Mahavidyalaya, Aza,

CONTACT

7057334972  
9421769627



Dr. Nandita Dabade  
Principal & Other  
Organiser

PROFESSOR

Prof. Sharukt Khake  
HOD Dept.

</



५. कृतिवादारी — दि. २९/०८/२०१८

### स्व. अटल बिहारी वाजपेयी व स्व. वसंतरावजी नाईक यांना अभिवादन

जालना, दि. २९ (प्रतिनिधी) — वे संस्थानक अध्यक्ष नारायण मुंडे  
राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी हे होते. प्रमुख पाहुणे म्हणून  
महाविद्यालय जालना येथे दि.  
१८ ऑगस्ट रोजी मार्जी उपस्थिती होती. यावेळी  
पंतप्रधान अटल बिहारी वाजपेयी यांना अभ्यासक्रमी या  
हीत कांतीचे प्रणेते मार्जी महाविद्यालयाचे विद्यार्थी,  
मुख्यमंत्री स्व. वसंतरावजी नाईक यांना अभिवादनाचा  
संयुक्त कार्यक्रम आयोजित यांनी अटलबिहारी वाजपेयी  
करण्यात आला होता. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष भगवान  
शिळण प्रसारक मंडळ गेवराई अर्पण करण्यात आली.

५. कृतिवादारी — दि. ३०/०९/२०१८

### इंदिरा गांधी महाविद्यालयात पूर्णमूल्यांकन कार्यशाळा

जालना, दि. २९ (प्रतिनिधी) — वेदील राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी महाविद्यालय जालना येथे दि. २८ नोव्हेंबर रोजी महाविद्यालय पूर्णमूल्यांकन कार्यशाळा निमित्त महात्मा फुले याची पुण्यतिथी कार्यक्रमाची पुण्यतिथी साजरी करण्यात आली. या कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थानी प्राचार्या डॉ. सुनंदा तिडके, मार्गदर्शक खोले श्वर महाविद्यालय अंबाजोगाईचे सेवानिवृत्त प्राचार्य डॉ. एन. एस. धर्माधिकारी याच्याहूनते महात्मा फुले याच्या प्रतिमेस पुष्पहर



११सप्टेंबर २०१९ रोजी चंद्रकांत दादा  
पाटील यांच्या वाढदिवसानिमित्त  
विद्यार्थ्यांना ड्रेस वाटप कार्यक्रम



२९/११/२०१९ते २४/११/  
२०१९ डॉ. बाबासाहेब  
आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ  
युवक महोत्सवात सहभाग



जिल्हा कार्यकारी अधिकारी श्री  
संभाजी केंद्रे, माजी आमदार डॉ.  
नारायणराव मुंडे संस्थेचे अध्यक्ष  
व प्रथम मंडळ स्तंभ निमति, प्राचार्य  
डॉ. सुनंदा तिडके व इतर वृक्षारोपन  
करतांना



इतिहास विभागाने आयोजित केलेल्या कार्यक्रमात डॉ. यासमिन शेख, डॉ. सविता मुंदे, डॉ. खाडे सोमिनाथ व इतर

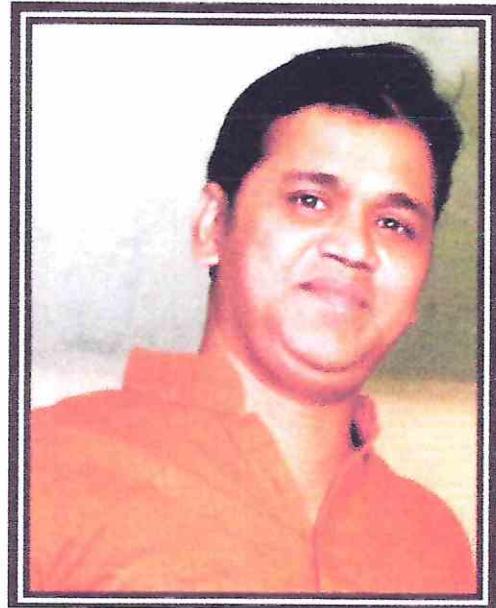


माजी आमदार डॉ. नारायणराव मुंदे व प्रथम मंडळ स्तंभ निमति संभाजी मुंदे यांना पुस्तक भेट देतांना



संत सेवालाल महाराज जयंती अभिवादन करतांना प्रा. डॉ. चव्हाण एस.टी, प्रा. गाडेकर व सतर

## नवी दिशा नवा विचार



**प्रा.सत्संग नारायणराव मुंडे**

सरचिटणीसःम.प्र.कॉ. कमेटी उपाध्यक्ष

उपअध्यक्षःभगवान शिक्षण प्रसारक मंडळ,गोवराई जि.बीड

अध्यक्ष : म.ज्योतीबा फुले सेवाभावी संस्था,जालना.

**श्री सुघोष नारायणराव मुंडे**

**सचिव**

भगवान शक्षण प्रसारक मंडळ,गोवराई जि. बीड



मौजे देवपिंपळगांवयेथे एन.एस.एस  
कार्यक्रमात विजयी स्पर्धकास बक्षीस  
वितरण करतांना गावच्या सरपंच,प्रा.  
डॉ. सुनंदा तिडके ,श्री सुघोष मुंडे  
,तात्यासाहेब ,प्रा.डॉ. अलिया कौसर.

